Հայկական գիտահետազոտական հանգույց
Armenian Research & Academic Repository

Սույն աշխատանքն արտոնագրված է «Ստեղծագործական համայնքներ ոչ առևտրային իրավասություն 3.0» արտոնագրով

This work is licensed under a Creative Commons Attribution-NonComercial 3.0 Unported (CC BY-NC 3.0) **license.**

Դու կարող ես.

պատճենել և տարածել նյութը ցանկացած ձևաչափով կամ կրիչով
ձևափոխել կամ օգտագործել առկա նյութը ստեղծելու համար նորը

You are free to:

Share — copy and redistribute the material in any medium or format
Adapt — remix, transform, and build upon the material

17002

այս աղօթամատեանս [illegible]

[illegible]

[illegible] 65

[illegible]

[illegible]

1848

ի [illegible]

[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible] :
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible] :
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]

ԳԼՅԱԿԱՆ
ՄԱՏԵՆԱԴԱՐԱՆ

17002

ԳԻՐՔ
ԱՂՕԹԻՑ

Վասն ամ՟ ցեղ Պատահարաց որք գան 'ի վերայ մարդոյն :

Ի ՊԱՏՐԻԱՐԳՈՒԹԵԱՆ ԿՈՍՏԱՆԴՆՈՒՊՕԼ,
ՍԲՅ ՏԵԱՌՆ ԱՍՏՈՒԱԾԱՏՐՈՅ ՎԵՀԱ-
ՓԱՌ ԱՐՔ ԵՊԻՍԿՈՊՈՍԻ

ԸՍՏ ՆԱԽՆՈՅ ԳԱՂԱՓԱՐԻՆ
ՏՊԱԳՐԵԱԼ

1842

'Ի ԿՈՍՏԱՆԴՆՈՒՊՕԼԻՍ
Ի ՏՊԱՐԱՆԻ ՏԻՊԼԻԹՃԵԱՆ ԹԱԴԷԻ

ԵՂԻՑԻ ՊԱՀԱՊԱՆ ԾԱՌԱՅԻՍ ԱՍՏՈՒԾՈՅ

Աղօթք Երանեալ Տեառն Ներսէսի Հայոց Կաթողիկոսի ։

Հաւատով խոստովանիմ և երկիր պագանեմ քեզ Հայր և Որդի և սբ̃ Հոգի · անեղ և անմահ բնութիւն · արարիչ հրեշտակաց և մարդկան և ամենայն եղելոց · ողորմեա՛ քո արարածոց և ինձ բազմամեղիս ։

Հաւատով խոստովանիմ և եր-
կիր պագանեմ քեզ՝ անբաժանելի
Լոյս, միասնական սբ՟ Երրորդութի՟՝
և մի Ա՟ծութի՟. արարիչ լուսոյ և
հալածիչ խաւարի. հալածեա՛ 'ի
հոգւոյ իմմէ զխաւար մեղաց և
անգիտութե՟. և լուսաւորեա՛ ըզ-
միտս իմ 'ի ժամուս յայսմիկ՝ աղ-
օթել քեզ 'ի հաճոյս և ընդունել
'ի քէն զխնդրուածս իմ. և ող՟:

Հայր երկնաւոր Ա՟ծ ճշմարիտ՝
որ առաքեցեր զորդին քո սիրելի
'ի խնդիր մոլորե՟լ ոչխարին. մեղայ
յերկինս և առաջի քո. ընկա՛լ զիս
ո՟պ զանառակ որդին՝ և զգեցո՛ ինձ

զպատմուճանն զառաջին զոր մեր
կորոյս մեղօք . Եւ որ՛ :

Որդի՛ այ՟ ած՟ ճշմարիտ , որ խո-
նարհեցար 'ի հայրական ծոցոյ՝
և առեր մարմին 'ի սրբոյ կուսէն
մարիամայ վ՟ն մերոյ փրկութե՟ն .
խաչեցար՝ և թաղեցար՝ և յարե՟ր՝
'ի մեռելոց . և համբարձար փառօք
առ հայր . մեղայ յերկինս և առաջի
քո . յիշեա՛ զիս որպէս զաւազակն
յորժամ գաս արքայութե՟բ քով .
Եւ որ՛ :

Որդի՛ այ՟ ած՟ ճշմարիտ՝ որ իջեր
'ի յորդանան և 'ի վերնատունն ,
և լուսաւորեցեր զիս մկրտութե՟բ

ս̄բ աւազանին. մեղայ յերկինս
եւ առաջի քո. մաքրեա՛ զիս վերստին
ա̄ծային հրով քով՝ ո̄պ հրեղէն
լեզուօք ս̄բ զառաքեալսն. եւ ող" :

Ընդ բնութիւն՝ մեղայ քեզ
մտօք իմովք՝ հոգւով եւ մարմնով
իմով. մի յիշեր զմեղս իմ զառա-
ջինս՝ վ̄ն անուան քում սրբոյ.
եւ ող" :

Տեսօղ ա̄մի՝, մեղայ՛ քեզ խորհր-
դով բանիւ եւ գործով. ջնջեա՛
զձեռագիր յանցանաց իմոց. եւ
գրեա՛ զանուն իմ ՚ի դպրութե̄
կենաց. եւ ող" :

Քննօղ գաղտնեաց, մեղայ քեզ

կամայ և ակամայ , գիտութբ և
անգիտութբ . Թողութի շնորհ-
եա՛ մեղաւորիս . զի 'ի ծննդենէ՝
որ աւազանին մինչև ցայսօր՝ մեղու-
ցեալ եմ առաջի ածութեդ քո
զգայարանօք իմովք , և ամենայն
անդամովք մարմնոյս . և ող" :
Ամենախնամ տէր , դիր պահա-
պան աչաց իմոց զերկիւղ քո որ
ոչ ևս հայիլ յարատ , և ականջաց
իմոց՝ ոչ ախորժել լսել զբանս չար
ութե , և բերանոյ իմոյ ոչ խօսիլ
զստութի , և սրտի իմոյ ոչ խորհիլ
զչարութի , և ձեռաց իմոց՝ ոչ
գործել զանիրաւութի , և ոտից

իմոյ՝ ոչ գնալ 'ի ճանապարհս
անօրէնութեան. այլ ուղղեալ զշար-
ժումն սոյն լինել միշտ ըստ պատու
իրանաց քոց յամենայնի. և ող":
Տո՛ւր կենդանի ք՜ս՝ զհուր սիրոյ՝
քո զոր արկեր յերկիր՝ բորբոքեալ
յանձն իմ. զի այրեսցէ զախտ
հոգւոյ իմոյ. և սրբեսցէ զխիղճ
մտաց իմոց՝ և մաքրեսցէ զմեղս
մարմնոյ իմոյ, և վառեսցէ զլոյս գի-
տութեան քո 'ի սրտի իմում. և ող":
Իմաստութիւն հօր Յ՜ս, տո՛ւր ինձ
իմաստութիւն զբարիս խորհել և
խօսել և գործել առաջի քո յա-
մենայն ժամ. 'ի չար խորհրդոց

'ի բանից և 'ի գործոց փրկեա՛ զիս .
և ող՛ :
Կամեցո՛ղ բարեաց տէ՛ր կամա-
րար , մի՛ թողուր զիս 'ի կամս ան-
ձին իմոյ գնալ . այլ առաջնորդեա
ինձ լինել միշտ ըստ կամաց քոց
բարեսիրաց . և ող՛ :
Արքա՛յ երկնաւոր տո՛ւր ինձ զար-
քայութի՛ն քո զոր խոստացար
սիրելեաց քոց . և զօրացո՛ զսիրտ
իմ ատել զմեղս՝ և սիրել զքեզ
միայն՝ և առնել զկամս քո . և ող՛ :
Խնամո՛ղ արարածոց , պահեա՛
նշանաւ խաչի քո զհոգի և զմար-
մին իմ 'ի պատրանաց մեղաց ,

'ի փորձութենց դիւաց. և 'ի մար-
դոց՝ անիրաւաց և յամ վտանգից
հոգւոյ և մարմնոյ. և ող″:

Պահապան ամի. ք՛ս, աջ քո հո-
վանի լիցի 'ի վերայ իմ 'ի տուէ
և 'ի գիշերի՝ 'ի նստել 'ի տան՝ 'ի-
գնալ 'ի ճանապարհ, 'ի ննջել
և 'ի յառնել՝ զի մի երբեք սասա-
նեցայց. և ող″:

Աստուած իմ, որ բանաս զձեռն
քո. և լնուս զամ արարածս ողոր
մութբ քով. քեզ յանձն առ-
նեմ զանձն իմ դու հոգա և պատ-
րաստեա զպէտս հոգւոյ և մար-
մնոյ իմոյ յայժմ հետէ մինչև

Ա.

յաւիտեան. և ող՛ ։

Դարձուցիչ մոլորելոց՝ դարձո զիս 'ի չար սովորութեց իմոց 'ի բարի սովորութի. և բևեռեա յոգի իմ զսոսկալի օր մահուն, և զերկիւղ գեհենին, և զսէր արքայութե. զի զղջացայց 'ի մեղաց և գործեցից զարդարութի. և ող՛ ։

Աղբիւր անմահութե աղբերացո 'ի սրտէ իմմէ զարտասուս ապաշխարութե՝ որպէս պոռնկին. զի լուացից զմեղս անձին իմոյ՝ յառաջ քան զելանելն իմ յաշխարհէս. և ող՛ ։

Պարգևիչ ողորմութե՝ պարգևեա

ինձ ուղղափառ հաւատով և բարի գործով և սուրբ մարմնոյ և արեան քո հաղորդութբ̄ գալ առ քեզ. և ող″ ։

Բարերար տէր՝ հրեշտակի բարւոյ յանձն արասցես զիս քաղցրութբ̄ աւանդել զհոգի՛ իմ, և անխռով անցուցանել ընդ չարութի այսոցն որ են 'ի ներքոյ երկնից.

և ող″ ։

Լոյս ճշմարիտ քրիստոս՝ արժանաւորեա՛ զհոգի՛ իմ ուրախութբ̄ տեսանել զլոյս փառաց քոց, 'ի կոչման յաւուրն. և հանգչել յուսով բարեաց յօթևանս ար-

դարոց մինչև յօր մեծի դատաստանեան

քո՛ . և ող՛ :

Դատաւո՛ր արդար յորժամ գաս փառօք Հօր՝ դատել զկենդանիս և զմեռեալս, մի՛ մտաներ ՚ի դատաստան ընդ ծառայի քում . այլ փրկեա՛ զիս ՚ի յաւիտենական հրոյն՝ և լսելի՛ արա ինձ զերանաւէտ կոչումն արդարոց յերկնից արքայութիւնդ . և ող՛ :

Ամենողո՛րմ տէր՝ ողորմեա՛ ա՛մ հաւատացելոց ՚ի քեզ՝ իմոց և օտարաց՝ ծանօթից անծանօթից կենդանեաց և մեռելոց . շնորհեա՛ և թշնամեաց իմոց և ատելեաց թողու-

թիւն որ առ իս յանցանաց . և
դարձո՛ զնոսա 'ի չարեացն զոր
ունէին վասն իմ, զի ողորմութեամբ
քում արժանի եղեցին . և ող՟ :
Փառաւորեալ տէր՝ ընկա՛լ զա-
ղաչանս ծառայիս քո, և կատար-
եա՛ 'ի բարի զխնդրուածս իմ.
բարեխօսութ՟բ սրբուհւոյ ա՟ծածնին՝
և յովհաննու մկրտչին՝ և սրբոյն
ստեփաննոսի նախավկային՝ և սր՟յն
գրիգորի մերոյ լուսաւորչին :
Նաև սր՟ց առաքելոցն՝ մարգարէից
վարդապետաց և մարտիրոսացն .
և սրբոց Հայրապետաց և ճգնա
ւորաց՝ և կուսանաց միանձանց՝

և ա՛մ սրբոց քոց երկնաւորաց
և երկրաւորաց : Եւ քեզ փառք
և երկրպագութիւն անբաժանելի
ս՛բ երրորդութեանդ՝ յաւիտեա-
նս յաւիտենից Ամէն :

17002
ՊԵՏԱԿԱՆ
ՄԱՏԵՆԱԴԱՐԱՆ

Աղօթք Պաղատանաց ։

Անսկիզբն ած՝ անեղ ած՝ անփոփոխելի ած՝ անպարագրելի ած՝ անծին ած՝ ամենաքաջ ած՝ ամենարարիչ ած՝ ամենարփի ած՝ ամենագէտ ած՝ ամենարագ ած՝

ամէնառատ ած՝ ամէնամեծ ած՝
ամէնադիւր ած՝ ամէնարմատ ած՝
ամէնարձակ ած՝ ամէնաայց ած՝
ամէնայցելու ած՝ ամենագէ ած՝
ամէնագրիչ ած՝ ամէնաաաց ած՝
ամէնարթուն ած՝ ամէնաբաւ ած՝
ամէնաբրձրէլ ած՝ ամբերկրէլ ած՝
ամէնաբաւ ած՝ ամբաւական ած՝
ամէնաբարի ած՝ ամէնաբոյժ ած՝
ամէնաբուժիչ ած՝ ամբաշխ ած՝
ամէնաբաշխիչ ած՝ ամբաշխօղ ած՝
ամէնագով ած՝ ամէնագովելի ած՝
ամէնագովէլ ած՝ ամէնգութ ած՝
ամէնագթած ած՝ ամէնգթիչ ած՝
ամէնագանձ ած՝ ամէնագորով ած՝

ամենադատ ա̃ծ՝ ամենագ̃ուր ա̃ծ՝ ամենադաւնել ա̃ծ՝ ամենադիր՝ ա̃ծ՝ ամենադրման ա̃ծ՝ ամենադրմանիչ՝ ա̃ծ՝ ամենաեղերիչ ա̃ծ՝ ամենաերբ ա̃ծ՝ ամենազօր ա̃ծ՝ ամենազօրեղ ա̃ծ՝ ամենազրդ ա̃ծ՝ ամենազրդրօղ ա̃ծ՝ ամենազրդրիչ ա̃ծ՝ ամենազեղ ա̃ծ՝ ամենափրկիչ ա̃ծ՝ ամենա էն ա̃ծ՝ ամենա էակ ա̃ծ՝ ամենաերկինք ա̃ծ՝ ամենասաք ա̃ծ՝ ամենողորմ ա̃ծ՝ ամենամեծ ա̃ծ՝ ամենամաքուր ա̃ծ՝ ա̃միրնարօղ ա̃ծ՝ ա̃միրնդունել ա̃ծ՝ ա̃միրնդունիչ ա̃ծ՝ ա̃միրնդունօղ ա̃ծ՝ ամենարդձումն ա̃ծ՝ ամենաթագ ա̃ծ՝ ամենաթգաւոր

ո՜վ՝ ամենաժառանգ ո՜վ՝ ամենա-
իշխան ո՜վ՝ ամենաիշխօղ ո՜վ՝
ամենաիմաստ ո՜վ՝ ամենաիրաւ
ո՜վ՝ ամենալոյս ո՜վ՝ ամենալիր ո՜վ՝
ամենալրումն ո՜վ՝ ամենախնամ
ո՜վ՝ ամենախնամօղ ո՜վ՝ ամենախօս
ո՜վ՝ ամենախրատ ո՜վ՝ ամենախորին
ո՜վ՝ ամենախորհուրդ ո՜վ՝ ամենա
գթած ո՜վ՝ ամենածագումն ո՜վ՝
ամենագով ո՜վ՝ ամենածուալ ո՜վ՝
ամենակալ ո՜վ ամէակալօղ ո՜վ՝
ամենակիր ո՜վ՝ ամենակրօղ ո՜վ՝
ամենակայծ ո՜վ՝ ամենակատար ո՜վ՝
ամենակոչ ո՜վ՝ ամենակէտ ո՜վ՝
ամենահաս ո՜վ՝ ամենահասու ո՜վ՝

ամէնահաստատ ա̃ծ՝ ա̃մհաստա-
տիչ ա̃ծ՝ ամենաձիր ա̃ծ՝ ամենա-
ձեռն ա̃ծ՝ ամենաձեռնտու ա̃ծ՝
ամենադամրար ա̃ծ՝ ամենաճարակ
ա̃ծ՝ ամենաճառագայթ ա̃ծ՝ ամէնա-
ճշմարիտ ա̃ծ՝ , ամենամեծ ա̃ծ՝
ամենամաքուր ա̃ծ՝ ամէնամաքրիչ
ա̃ծ՝ ամէնամարդ ա̃ծ՝ ամէնամար-
դիչ ա̃ծ՝ ամէնայար ա̃ծ՝ ամէնա-
յարոյց ա̃ծ՝ ամենայառաջ ա̃ծ՝
ամէնայորդոր ա̃ծ՝ ամենյորդորիչ
ա̃ծ՝ ամենայոյս ա̃ծ՝ ամենակալ
ա̃ծ՝ ամենալոյս ա̃ծ՝ ամենաշարժ
ամենաշուրջ ա̃ծ՝ ամենաշահ ա̃ծ՝
ամէնաշահաւոր ա̃ծ՝ ամէնաշէնա̃ծ

ամենողորմ ա՟ծ՝ ամենուղորդ ա՟ծ՝
ամենուղիղ ա՟ծ՝ ամենուժեղ ա՟ծ,
ամենատուող ա՟ծ՝ ամենատուրեք ա՟ծ՝
ամենագէտ ա՟ծ՝ ամենաչափող ա՟ծ՝
ամենապատիւ ա՟ծ՝ ա՟մնպրգև ա՟ծ՝
ամենասաստիչ ա՟ծ՝, ամենապիրղ ա՟ծ՝
ամենապրկիչ ա՟ծ՝ ա՟մնպհ ա՟ծ՝ ա՟մն
պահօղ ա՟ծ՝ ամենապար ա՟ծ՝ ամե-
նապարագրօղ ա՟ծ՝ ամենապայ-
ծառ ա՟ծ՝ ամենապարոյր ա՟ծ՝, ա-
ամենաջահ ա՟ծ՝ ամենաջան ա՟ծ՝ ա-
մենաջամբ ա՟ծ՝ ամենալոյս ա՟ծ՝, ա-
մենառատ ա՟ծ՝ ամենառատացու-
ցիչ ա՟ծ՝, ամենասէր ա՟ծ՝ ամենա-
սրբիչ ա՟ծ՝ ամենասահման ա՟ծ՝

ամենասահմանիչ ա̃ծ՝ ամենասանձ
ա̃ծ՝ ամենասանձօղ ա̃ծ՝ ամենա-
սփիւռ ա̃ծ՝ ամենասփռօղ ա̃ծ՝, ա̃մ
վարժիչ ա̃ծ՝ ամենավարժիչ ա̃ծ՝ ա-
մենամաքրիչ ա̃ծ՝ ամենավայելուչ
ա̃ծ՝, ամենատէր ա̃ծ՝ ամենատի-
րօղ ա̃ծ՝ ամենատեղ ա̃ծ՝ ամենա-
տու ա̃ծ՝ ամենատուօղ ա̃ծ՝ ամե-
նատուն ա̃ծ՝ ամենատօն ա̃ծ՝ ամենա
տես ա̃ծ՝ ամենատեսուչ ա̃ծ՝ ա-
մենատիւ ա̃ծ, ամենարարուն ա̃ծ
ամենարարից ա̃ծ՝ ամենացօղ ա̃ ՝
ամենացայտ ա̃ծ՝ ամենացայգ ա̃ծ՝
ամենացնծուն ա̃ծ՝ ամենացանկ
ա̃ծ՝ ամենացանկալի ա̃ծ՝, ամենա-

փառք ամ՝ ամէնափայլօղ ամ՝
ամէնափայլեալ ամ՝ ամէնափայլիչ
ամ՝ ամէնափոյթ ամ՝ ամէնափր-
կօղ ամ՝ ամէնափրկիչ ամ՝, ամէ-
նաքաւ ամ՝ ամէնաքաւիչ ամ՝ ամէ-
նաքրօղ ամ՝ ամէնիքարօղիչ ամ՝
անձառ ամ՝ անձառարքայ ամ՝
անձառարքայուն ամ՝ անձառագա-
ռուն ամ անձառաղէնր ամ՝ անձառ-
արարիչ ամ՝ անձառ ապենիղ ամ՝
անձառուրփի ամ՝ անձառադայթ
ամ՝ անձառահաւոր ամ՝ անձա-
ռախոր ամ՝ անձառաբարի ամ՝
անձառաբաց ամ՝ անձառափուղխ
ամ՝ անձառադութ ամ՝ անձառա-

գօր ամ՝ անճառախնամս ամ՝ ան-
ճառաբուր ամ՝ անճառածագ ամ՝
անճառագոյլ ամ՝ անճառողորմ
ամ՝ անճառաչափ ամ՝ անճառապա
տիւ ամ՝ անճառավեհ ամ՝ անճա-
ռափառք ամ՝ անճառափայլ ամ՝
անախտ ամ՝ անեղր ամ՝ անեղծ
ամ՝ անպարփակելի ամ՝ անժամա-
նակ ամ՝ անիմանալի ամ՝ անքննե-
լի ամ՝ անխարդախ ամ՝ անծայր
ամ՝ անկեղ ամ՝ անհասանելի ամ՝
անդողելի ամ՝ անմեկնելի ամ՝ ան-
ժիշաչափ ամ՝ աննինչ ամ՝ անշրժ
ամ՝ անոխակալ ամ՝ անչարչար
ամ՝ անսպառելի ամ՝ անկոխելի ամ՝

անմեղելի ած՝ անօրինակ ած՝
Բարի ած՝ բարեմիտ ած՝ բարե-
բնուն ած՝ բարեայբարի ած՝
բարեգութ ած՝ բարեբաշխ ած՝
բարեբարոյ ած՝ բարեխորհուրդ
ած՝ բարեացպարգեւօղ ած՝ բա-
րեսէր ած՝

Գովեալ ած՝ գերիմերոյ ած՝ գերա
զարդ ած՝ գոհաբանել ած՝ գերա-
պանծ ած՝ գեղեցիկ ած՝ գերա-
գոյն ած՝ գոյացուցիչ ած՝ ։

Դատաւոր ած՝ դատաւորաց դեա
ած՝ դիտապետ ած՝ դատաւորիչ
ած՝ դաւանեալ ած՝ դառաց վեր-
նոց ած՝ դեղկենաց ած՝ դիմախա

ա՟մ՝ դաստիարակող ա՟մ՝ ։
Երրորդութի՟ ա՟մ՝ երկինք ա՟մ՝ երկ-
նաւորաց ա՟մ՝ երկրաւորաց ա՟մ՝ ։
Զօրաւոր ա՟մ՝ զօրեղ ա՟մ՝ զու-
արթնոց ա՟մ՝ զարդարօղ ա՟մ՝ զար
մանք ա՟մ՝ զարմանալի ա՟մ՝ զար-
հուրելի ա՟մ՝ ։
Էրրեակ եմի ա՟մ՝ էրանեալ ա՟մ՝
էակն ա՟մ՝ էացուցիչ ա՟մ՝ էութի՟ ա՟մ՝ ։
Թագաւորաց ա՟մ՝ թագեալ ա՟մ՝
թողիչմեղաց ա՟մ՝ թագելոցյրութի՟
ա՟մ՝ թշնամեաց սատակիչ ա՟մ՝ ։
Ժառանգութի՟ ա՟մ՝ ժամանեալ
ա՟մ՝ ժամանօղ ա՟մ՝ ժամանակից ա՟մ՝ ։
Ինկրզքանէ ա՟մ՝ ինքնակամ ա՟մ՝

Ինքնագոյ ած՝ ինքնակալ ած՝ ինք-
նատար ած՝ ինքնակարօղ ած՝ ինք-
նիշխան ած՝ իշխօղ ած՝ 'ի բար-
ձունս ած՝ իմանալի ած ։

Լոյս ած՝ լոյս անստուեր ած՝ լու-
թափանցիկ ած՝ լուսազգեստ ած՝
լուսաւորիչ ած՝ լուսաղարդ ած՝
լուսատու ած՝ լուսաձեւ ած՝ լսօղ
ած՝ լրութի ած՝ լուցիչ ած՝ ։

Խօր անքննելին ած՝ խաղաղուն ած՝
խաղաղարար ած՝ խնամօղ ած՝ խը-
նամիչ ած՝ խրատիչ ած՝ խանդա-
ղատօղ ած՝ խորհուրդ ած՝ խոր-
հրդապետ ած՝ խնդրուած ած՝
խորհրդակէտ ած՝ խնդրօղ ած՝

Խոնարհ ած՝ խորհրդապետ ած՝ ։
Ծագումն ած՝ ծնօղ ած՝ ծագօղ
ած՝ ծարաւելոց ած՝ ծանուցեալ
ած՝ ծանուցիչ ած՝ ծառայից ած՝
Ծածկատես ած՝ ծածկագէտ ած՝
ծայր ած՝
Կենդանի ած՝ կենդանարար ած՝
Կենդանատու ած՝ կենդանացու-
ցիչ ած՝ կերակրող ած՝ կամարար ած՝
Կեանք ած՝ կամեցող բարեաց ած՝
Կենդանիչ ած՝ կատարել ած՝ կա-
ռավարօղ ած՝ կուրից լուսատու ած՝։
Հայր ած՝ հօր որդի ած՝ հոգի սր
ած՝ հաւատ ած՝ հիւանդաց լուսա-
ւոր ած՝ հոգւոց ազատիչ ած՝ հրա

ծորան ած՝ Հրաւիրօղ ած Հին-
աւուրց ած՝ Հարուստ ած՝ Հան-
ուրց ած՝ Հաւատարիմ ած՝ ։

Ձայն ած՝ Ձայնօղ ած՝ Ձեռնտու
ած՝ Ձայնից լսօղ ած՝ Ձիր ած՝
Ձիրաբաշխ ած՝ ։

Ղեկաւար ած՝ ղեկապետ ած՝
ղամպար ած՝ ։

Ճշմարիտ ած՝ Ճշմարտութի ած՝
Ճշմարտասէր ած՝ Ճարտարապետ
ած՝ Ճառագայթ ած՝ Ճառագայ
թեալ ած՝ Ճոխ ած՝ Ճաշակ ած՝
Ճար ած՝ Ճառոմ ած՝ Ճանապարհ
ած՝ Ճանապարհ կենաց ած՝ Ճանա-
պարհ բանաց՝ ած՝ Ճառ ած՝ ։

Մեծարել ամ՝ մեծապատիւ ամ՝
մաքրիչ ամ՝ մաքրուն ամ՝ մաք-
րող ամ՝ մահու լուծանող ամ՝
մեղաւորաց դարձ ամ՝ ։

Յայտնուն ամ՝ յաւիտեան ամ՝
յաւիտենից ամ՝ յարուն ամ՝ յու-
սացելոց ամ՝ յուսադրող ամ՝ յա-
րուցիչ ամ՝ յառաջ ամ՝ յանդի-
մանն ամ՝ ։

Նեղեցոց լոյս ամ՝ Նորահրաշ-
ամ՝ Նաւապետն բարի ամ՝

Շնորհ ամ՝ շնորհատու ամ՝ շուրջ
ամ՝ շուրջանակի ամ՝ շնորհօղ
ամ՝ շնորհաբեր ամ՝ շաւիղ ամ՝ ։

Ողորմած ամ՝ ողորմուն ամ՝

ուղեղ ա̃մ՝ ուղորդ ա̃մ՝ ուղղոր
դասէր ա̃մ՝ ուղղորդապետ ա̃մ՝
ուղղորդախօս ա̃մ՝ ուղղորդա-
բան ա̃մ՝ ։

Չարատենաց ա̃մ՝ չարասաստ ա̃մ՝
չարամերժ ա̃մ՝ չարաբարձ ա̃մ՝
չարահերձ ա̃մ՝ չարաբու ա̃մ՝ ։

Պահապան ա̃մ՝ պահպանիչ ա̃մ՝
պետ ա̃մ՝ պետական ա̃մ՝ պատուե-
լի ա̃մ՝ պարունակող ա̃մ՝ ։

Ջահ ա̃մ՝ ջահալոյս ա̃մ՝ ջահա-
պայծառ ա̃մ՝ ջան ա̃մ՝ ջամբող
ա̃մ՝ ջերմեռանդութի̃ ա̃մ՝ ։

Ռահ ա̃մ՝ ռահ լոյս ա̃մ՝ ռատա-
բաշխ ա̃մ՝ ռատափայլ ա̃մ՝ ռե-

ամենքաղցր ած՝ ռահավարժ ած՝ ։

Սէր ած՝ սիրուն ած՝ սաբաւօթ
ած՝ սէր ած՝ սիրելի ած՝ սահմա
նադիր ած՝ ստեղծօղ ած՝ սրբոց
ած՝ սոսկալի ած՝ ։

Վեհ ած՝ վեհագոյն ած՝ վայել
չուն ած՝ վերակացու ած՝ վար-
ժիչ ած՝ ։

Տէր ած՝ տեսօղ ած՝ տիւ ած՝
տուիչ բարեաց ած՝ տրտմեցելոց
սատուած՝

Րաբուն ած՝ րաբունապետ ած՝
րախարար ած՝ ։

Ցնծուն ած՝ ցանկալի ած՝ ցա-
ւոց բժիշկ ած՝ ցօղահոս ած՝ ։

Փառք ամ՝ փառաւորեալ ամ՝ փառահեղ ամ՝ փառաբանել ամ՝ փրկիչ ամ՝ փրկող ամ՝ փարթամ ամ՝ փարատիչ ցաւոց ամ՝ փառաւոր ամ՝ փառք ՚ի բարձունս ամ՝ ։ Քահանայապետ ամ՝ քերովբէանիստ ամ՝ քաւիչ ամ՝ քաւութի ամ՝ քաւարան ամ՝ Քարոզիչ ամ՝ քննող ամ՝ ։

Օրէնք ամ՝ օրէնսդիր ամ՝ օրհնիչ ամ՝ օրհնել ամ՝ օրհնաբանել ամ ։ Քո սբ և ահեղ անուանդ գոհութ տեր ամ՝ ամենակալ, եղիցի պաշտաման ծառայիս իմ ։

Աղօթք վասն հաւատացելոց դիւաց եւ-
հանգուցելոց աղանդաւորաց․ եւ-
վասն բարեպաշտաց յանձնելոյ ։

Թագաւոր Հզօր ապաւէն-
ծարաւելոց՝ փրկիչ նեղելոց՝ որ
վասն մեր խոնարհեցար 'ի հայր-
ական ծոցոյ եւ առեր մարմին 'ի-
ա՛յլ կուսէն մարիամայ, վասն մե-
րոյ փրկութ․ մատնեցար․ ըմբռ-
նեցար․ չարչարեցար․ խաչեցար
եւ թաղեցար եւ յարեար 'ի մեռե-
լոց՝ եւ համբարձար փառօք առ-
Հայր․ զարմա՛ն զօրութ․ քո եւ նէ

'ի կեցուցանել զգլխս սէր արեան
քոյ տէր. և մի տար գերել ստ̃նյի
զքոյ փրկեալքս. և մի տար բնա-
կութի չարին՝ զտաճար անուանդ
քում սրբոյ. և մի զլքեալս քեզ
մարմինն և անդամ թողուլ 'ի կո-
խումն և 'ի կատակինս չարին. այլ
գթա՛ 'ի քո արարածս ՝արարչական
սիրով. տէր ողորմեա՛ մեզ զի 'ի-
խաչ քո պարծելով պարծեցաք և
ապահելով ապահեցէ զմեզ յերևելի
և յաներևոյթ թշնամւոյն. և լիցի
պահապան ծառայիս այս։
Չար իշխանքն հալածին. որք
ընդ ծառայս քո մարտնչին. երև-

ելով նշան խաչին. աներևոյթք կործանեցին:

ՄԷ Աւետարան՝ որ ըստ Մատթէոսի:

Եւ մինչդեռ անցանէր ընդ այն Յս. զհետ եղեն նորա կոյրք երկու աղաղակէին՝ և ասէին, ողորմեա մեզ՝ որդի Դաւթի: Եւ իբրև եկն՚ ի տուն. մատեան առ նա կոյրքն. և ասէ ցնս Յս. հաւատայք եթէ կարող եմ առնել ձեզ զայդ: ասեն ցնա, այո՛ տէր Յայն ժամ մերձեցաւ յաչս նոցա՝ և ասէ

ըստ հաւատոց ձերոց եղիցի ձեզ ։ Եւ բացան աչք նորա, և սաստեաց նոցա Յիսուս և ասէ. զգո՛յշ կացէք՝ մի՛ ոք գիտասցէ ։ Եւ նոքա ելեալ հռչակեցին զնա ընդ ամ՛ երկիրն ընդ այն ։ Եւ յելանելն նոցա արտաքս, ահա մատուցին առ նա զայր մի համր դիւահար ։ Եւ յելանելն դևին խօսեցաւ համրն և զարմացան ժողովուրդքն և ասեն. Թէ և ոչ երբեք երևեցաւ այսպիսի ինչ յԻսրայէլի ։ Իսկ փարիսեցիքն ասէին. իշխանաւն դիւաց հանէ զդևս ։

ԱՃ Աւետարանն՝ որ ըստ Մարկոսի :

Եւ ել լուր նորա ընդ ամ̃ կող-
մն գալիլեացւոց : Եւ վաղվաղակի
ելեալ ՚ի ժողովրդենէն եկն ՚ի տուն
սիմոնի և անդրէայ՝ յակոբու և
յօհաննու հանդերձ : Եւ զոքանչ
սիմոնի դնէր ջերմացեալ և վաղ
վաղակի ասեն ցնա վասն նորա :
Եւ մատուցեալ յարոյց ըզնա կալեալ
զձեռանէ նր̃ և եթող զնա տենդն
և պաշտէր զնոսա : Եւ ընդ երե-
կոյ եղե՛ ՚ի մտանել արեգականն բե-
րէին առ նա զամ̃ հիւանդս և

զդիւահարս ։ Եւ էր ամ̃ քաղաքն
ժողովեալ առ դրունսն ։ Եւ բը
ժշկեաց զբազում հիւանդս՝ ի պէս
պէս ախտից, և դևս բազումս եհան,
և ոչ տայր խօսիլ դիւացն, զի գի-
տէին զնա թէ Քրիստոսն է ։

Ա. Աւետարան՝ որ ըստ Ղուկասու:

Եւ եղեւ ընդ աւուրսն յայնոսիկ՝ ել 'ի լեառնն կալ յաղօթս և յանէր զգիշերն 'ի գլուխ յաղօթսն այ: Եւ իբրեւ այգ եղեւ, կոչեաց զաշակերտսն իւր և ընտրեաց 'ի նոցանէ երկոտասանս. զորս և առաքեալս անուանեաց: Զսիմոն զոր և պետրոս անուանեաց. և զանդրէաս զեղբայր նորին, և զյակոբոս, և զյովհաննէս. և զփիլիպպոս և զբարդուղիմէոս: Եւ զմատթէոս. և զթովմաս. և զյակո-

բոս ալփեայ . և զշմաւոն զկոչեցեալն նախանձայոյզ : Եւ զյուդայ յակօբայ և զյուդայ իսկարիովտացի որ եղև իսկ մատնիչ : Եւ իջեալ նոքօք հանդերձ 'ի տեղի մի տափարակ և ժողով աշակերտացն նորա և բազմութ̃ի յոյժ ժողովրդեանն յա̃մ հրէաստանէ, և յերուսաղէմէ, և յայնմ կողմանէ, և 'ի ծովեզերէն տիւրոսի և սիդոնի : Որք եկին լսելոյ 'ի նմանէ, և բժշկիլ 'ի հիւանդութենէ, իւրեանց և նեղեալքն յայսոց պղծոց բժշկէին . Եւ ժողովուրդն խնդրէր մերձենալ 'ի նա զի զօրութ̃ի բազում ելանէր 'ի նմանէ, և բժշկէր զամենեսին :

ՄԷ Աւետարան որ ըստ Յօհաննու :

Յետ այսորիկ տօն էր հրէից, և ել Յ՛ն յԵ՛մ : Եւ յԵ՛մ ՚ի պրօպատիկէ աւազանին որ կոչէր եբրայեցերէն բեթհեզդա, հինգ սրահ : Յորս անկեալ դնէր բազմու՛թի յոյժ. հիւանդաց. կուրաց. կաղաց. գօսացելոց, որք ակն ունէին ջրոյն յուզելոյ : Եւ հրեշտակ տեառն իջանէր ըստ ժամանակի յաւազանն, և յուզէր զջուրն. և որ նախ ՚ի շարժումն ջուրցն իջանէր յաւազանն. բժշկէր, ոչ ունելով զնշ՛ն

հիւանդուն: Եւ անդ էր այր մի, որոյ ԼԸ ամ էր 'ի հիւանդուն իւրում: Զնա իբրեւ ետես Յիսուս զի անկեալ դնիւր. եւ գիտաց եթէ բազում ժամանակս են այնուհետեւ, ասէ ցնա կամիս ողջ լինել: Պատասխանի ետ նմա հիւանդն. տէր ոչ զոք ունիմ թէ յորժամ ջուրքն յուզիցին արկցէ զիս յաւազանն եւ մինչ ես գանդաղիմ, այլ ոք քան զիս յառաջագոյն իջանէ: Ասէ ցնա Յս. արի, առ զմահիճս եւ գնա: Եւ ողջացաւ այրն. եւ յարեաւ էառ զմահիճս իւր եւ շրջէր. եւ էր շաբաթ յաւուրն յայնմիկ:

Աղօթք Կիպրիանոսի Հայրապետին

Ես ՚Կիպրիանոս ՚ծառայ քո
անտիոք.քաղաքէ՝ ազգաւ հելլենա
ցի՝ առն հեթանոսի որդի. անուն
հօր իմոյ եղեսիա, և մօր իմոյ կղօ-
դիա: յորժամ ծնայ ես յորովայնէ
մօր իմոյ, ծնօղ.քն իմ նուիրեցին
զիս յուսումն չար՝ լինիլ պաշտօնէ
կռոցն և ետուն զիս յուսումն դի-
տունէ, և զամ ուսայ զկախարդական
գիրս առաւել քան զսիմօն և զնա-
քովր և եղէ հասու ամ հնարագի-
տունեցն. բազում անգամ ելանէի
՚ի յօդն և կախարդութբ՝ գնայի ՚ի-

մը ծովուն . և էին'ի հրամանս իմ ամ գունդք դիւաց . և զոր ինչ խորհէի , առժամայն կատարէին վաղվաղակի : Նստէի յապարանսն և առնէի պշաւիղս արծղականն և զլուսին յերեսս իմ , և երեսք իմ փայլէին իբրև զարեգակն , և կատարէի զկամս դիւացն մեծաւ ուրախութ , և էի մոլորեալ 'ի գործաչարութե և ոչ ճանաչէի զած , և զնմին դայթակղեցուցանէի յադատս չար արուեստին իմոյ : Օ՜ ոմանս աչաց ցաւ առնէի : Օ՜ ոմանս գլխ'ացաւ առնէի : Օ՜ ոմանս քամաս առնէի : Օ՜ ոմանս ջերմնոտ

առնէի ։ Օ՜ ոմանս հիւանդ առնէի՝ ։ Օ՜ ոմանս յազգաց վարէի ։ Օ՜ ոմանց զգոյն յերեսացն առնէի ։ Օ՜ ոմանց զմիտքն մոլորեցուցանէի ։ Օ՜ ոմանս ատելի առնէի իւր ազգին ։ Օ՜ այր և կին կռուեցնէի և ատել տայի զմիմեանս և այլ բազում չարիս՝ դիւականս առնէի՝ ի մէջ երկրի ․ և այնչափ հմուտ եղէ դիւացն՝ որ ոչ մնաց գործ և ոչ խորհուրդ զոր ես ոչ գիտացի ․ գիտացի և զբազմունս դիւաց զի որ ջուր որ ելանէ յաղբերացն այնպէս ելանէին դեւքն և պատրեն և խուրեն զորդիս մարդկան․ զոր սէր ինձ

Հեռացուցէ 'ի ծոցյս իմոյ
Եւ կապէի կախարդութբ խմոյ :
Օ՜ երկինս՝ որ ոչ տայր զանձրեւ.
զերկիր՝ որ ո՛չ բուսուցանէր զսեր-
մանիս իւր : Օ՜ արեգակն եւ զլու-
սինն եւ զաստեղս հաստատութբ :
Օ՜ ծառս՝ որ ո՛չ տայր զպտուղս
իւր՝ Օ՜ ծով՝ որ ո՛չ տայր զալիս
իւր : Օ՜ ձկունս՝ որ ո՛չ լողային 'ի
ծովս : Օ՜ գետս՝ որ ո՛չ գնային :
Օ՜ աղբիւրս՝ որ ո՛չ բղխէին :
Օ՜ թռչունս՝ որ ո՛չ վերանային-
յօդս : Օ՜ անասունս՝ որ ո՛չ յղա-
նային : Օ՜ յղիս՝ որ ո՛չ ծնանէին :
Օ՜ կանայս՝ որ ո՛չ յղանային : Օ՜ եւ

ռունս՝ որ ոչ ղեռային : Օ՜ վաս-
տակաւորս՝ որ ոչ վաստակէին :
Օ՜ վաճառականս՝ որ ոչ վաճառէ-
ին : Օ՜ օդն՝ որ ոչ թնդայր, և կա-
պէր զերկինս օդոքն և զերկիր
ծմ̃ ղեռնօք . որ ոչ անցանէին ընդ
հրամանս իմ . ըՃՀր̃ . աղանդք կա-
նանց և կախարդաց, և արանց ա-
ղանդաւորաց : Արձակ երիտա-
սարդ մի որ էր անունն ադդալի-
դոս . գեղեցիկ կուսի մի ցանկա-
ցաւ որոյ անունն էր յուստինէ՝
առնուլ զնա ՚ի կնու̃ն և ոչ կարէր,
և առաքեաց բազում պատուական
ինչս ոսկի և արծաթ և գեղեցիկ

հանդերձս. և կոյսն ոչ հաւանեցաւ
և դարձոյց անարգանօք. և առեալ
երիտասարդն զա̃մ ինչն գնաց առ
Կիպրիանոս և նա ասէ ես դարձու-
ցանեմ զնա՛ ի կամս քո, և առաքեց
զմի ՚ի դիւացն առ յուստինէ. և
նա սբ̃ աղօթիւքն հալածեաց զնա
և ապա առաքեց զդեւն պոռնկու-
թե̃, և եղեալ դիւին ՚ի կերպարանս
ծեր և պառաւ կնոջ, և գնացեալ
՚ի դուռն սբ̃ կուսին ՚ի գիշերի և
ասէ՝ ո՞վ դուստրիկ իմ զգիշերս
ընդ քեզ աղօթեցից և մնացեալ դե̃ն
առ կոյսն և աղօթեցին զողջ գիշերն
միաբան. և ապա ասէ սբ̃յն ո՞վ

դուստրին ՚ի կուսութէ՛ ո՞վ է փորձ ընկալեալ : Նա թէ չէր ամուսնացեալ , ուստի՞ էին նախահարքն մարգարէքն առաքեալքն հայրապետքն . եւ երթիցուք առ Ածն կիպրիանոս և ամուսնացիր և ապա իմացեալ կոյսն որ սատանայական էր բանն : և եհան զնշան խաչին ՚ի վերայ մարմնոյ իւրոյ և կնքեաց զինքն , և դեւն հալածեցաւ և աներևոյթ եղև ահիւ և դողութբ և գնաց առ կիպրիանոս : Նա կիպրիանոս ասէ ցդեւն զի՞նչ է որ երկիւղիւ դողաս և սասանիս : ասէ դեւն . տեսի զնշան խաչին և երկիւ-

զեւ դողամ և սոսկամ : ասէ կիպ֊
րիանոս զի՞նչ է նշան խաչին որ
զարհուրեցուցանէ զքեզ : Ասէ
դեւն ցկիպրիանոս . երդուիր որ ո՛չ
ուրանաս զմեզ , ես ասեմ քեզ զամ̃
խորհուրդս մեր և նշանխաչին :
և երդուաւ կիպրիանոս 'ի սուտ և
'ի մնոտի պաշտամունս նց̃, եթէ, ո՛չ
ուրանամ զձեզ : Եւ սկսաւ դեւն
պատմել մի ըստ միոջէ զամ̃ և ասէ
ած̃ զմարդն ստեղծ 'ի հողոյ զա
դամ . և ասաց եկայք հրեշտակք և
հրեշտակապետք երկիր պագէք ձե
ռագործին իմոյ ադամայ . նա դաս
քն սադայէլի հպարտացան և ո՛չ խո֊

նարհեցան երկիր պագանել աղա
մայ: բարկացաւ ածուլթին և զեր
կինքն պատառեաց և զաղայելի
ղաւն 'ի վայր ելից զանգիւ զօրս
մեր: և չինեցաք ապարնս և դը-
ժոխք անուանեցաք, և հոգիս ար-
դարոց և մեղաւորաց մինչև ցյօ-
հաննէս մկրտիչն զնմ ըմբռնեցաք
և 'ի դժոխս ածաք: Յետոյ առաքեց
ած զորդին իւր միածին որ եկն և
ծնաւ 'ի սբ կուսէն մարիամայ ած
ածնէն, զմեռեալս յարոյց · զբորոտս
սրբեաց · զկաղս գնացոյց · զկոյրս
լուսաւորեաց · և այլ բազում սքան
չելիս արար · մատնեցաւ 'ի յուդայէ

և խաչեցաւ 'ի Հրէից և Թաղեցաւ, և յարեաւ 'ի մեռելոց, և խաչին իւրով զդժոխս աւերեաց և յամբաձաւ առ Հայր յերկինս, և դալոց է միւսանգամ դատել զկենդանիս և զմեռեալս. և խաչին իւրով լուսաւորէ զամ աշխարհս: Հաւատացեալքն ուրախանան և ուրացօղքն կծկեցին: Այս է նշան խաչին զոր տեսանեմք և զարհուրիմք և սոսկամք. և ապա Կիպրիանոս 'ի միտս իւր եկեալ ասէ, թէ նշան Խաչին այդչափ զօրութի ունի. ապա Խաչէն որչափ ևս առաւել: Ես Հաւատամ 'ի Քս, և 'ի զօրու

Խաչին, և յետ Հայր ամենակալ՝ զի նա միայն է ճշմարիտ Ած՝, և կուռքն դեք են և սնոտի : Նա ապա այրեաց զամ՛ գիրս կախարդութե իւրոյ, և գնաց առ Եպիսկոպոս քաղաքին, և մկրտեցաւ և ձեռնադրեցաւ քահանայ, և զկնի աւուրց եպիսկոպոս. և աղօթեաց և ասէ՝ Տէր Ած՝ իմ սիրեցի զքեզ. և ծանեայ ի ձեռն սր Հայրապետին Մատթէոսի և յուսուցանէ կուսին զզօրութի Խաչի քո՝ ո՜ղորմած Ած ողորմեա ինձ որպէս աւազակին քաւեա զիս որպէս Զաքէոսն. արդարացո զիս որպէս զմաքսաւորն

հանցես 'ի գբոյ մեղաց որպէս զերե
միա և դանիէլ 'ի գբոյ բանտին. չե
ջո՛ յինէն զբանուն թշնամոյն՝ որ
պէս զհուրն երից մանկանց 'ի բաբե
լոնի հողմաբեր ցօղովն օրհնութ.
Եւ զոր յառաջն կապէի չար և դի
ւական աղանդօք, այժմ արձակեալ
եմ զնմ կապեալն հրամանաւն քո:
կացցեն երկինք և երկիր 'ի հաստա
տութ իւրեանց. հող զբոյս դալար
բուսուցանէ: ծառք զպտուղս
իւրեանց տան և ամ կապեալքն
արձակումն առցեն յԱնուն ամե
նայն Երրորդութեն քո: Երգմնե-
ցուցանեմ զքեզ սատ՝ անուամբն

Այ Յ՜ի Ք՛ի ա՜ն մերոյ . և 'ի-ւեա Անուանն Այ՝ որ զԱդամն և զԵւա բաղկացոյց . և լին ղասա Հրեշտակացն՝ որ ելանեն և իջանեն 'ի ապլփոպոլիս քաղաքն , և յանուն սրբովքէլերցն՝ որ կան 'ի սպասա-րուն որդոյն Այ , և թևաքօղելով ծածկեն զերեսս իւրեանց և երգեն , սբ՝ սբ՝ սբ՝ տր զօրութեց՝ լի են եր-կինք և երկիր փառօք քո : Երդմնե-ցուցանեմ զձեզ՝ չար դևք և որդիք սատնյի՝ որ էք օրհնական եամ կա-խարդաց և չարագործաց . երդմնե-ցուցանեմ զձեզ սատնյք 'ի դեղեց-կութին Ադամայ . 'ի փայլելութին

դրախտին · 'ի խոնարհութիւնն մերց ·
և 'ի սէր ամ՟ մարտիրոսացն 'ի պա-
տարագն Աբելի 'ի կոչումն զանուն
ան Ենովսայ · 'ի յարդարութիւն
Նոյի 'ի քահանայութիւնն Մել-
քիսեդեկի 'ի հաւատս և 'ի հիւր-
ընկալութիւնն Աբրահամու 'ի
կատարման Սահակայ 'ի պատարանն
Յակոբայ՝ 'ի գեղեցկութիւնն
Յովսեփայ՝ 'ի համբարձումն Եղի-
այի՝ 'ի հնազանդութիւն Եղիսէի՝
'ի տախտակն Մովսէսի՝ 'ի պատ-
մուճանն Ահարոնի՝ որ զարդա-
րեալ էր երկոտասան ակամբք · որ
օրինակ էր երկոտասան Առաքե-

ըոցն Ք՟սի . 'ի քնարն և 'ի սաղմոսն
Դաւթի 'ի մատանին Սողոմոնի
'ի գաւազանն Մովսէսի և յա-
ղօթսն Ահարօնի . յաւետիքն
Գաբրիէլի զոր ետ սբ՟ կուսին Մա-
րիամու . 'ի ծնունդն և 'ի մկրտու-
թիւնն Յ՟սի Ք՟սի որ մկրտեցաւ
'ի յորդանան 'ի Յովհաննէ և 'ի-
Սբ՟ հրամանքն որ հրամայեաց ան-
դամալուծին թէ արի առ զմա-
հիճս քո , և թուքն որ եբաց
զաչս կուրին , և 'ի գաւազանն
յաւանակաւ յերուսաղէմ 'ի յա
րութ͞ին Ղազարու 'ի մատնութե

և 'ի խաչելութիւնն քո՛ւ 'ի դե-
ղարդն և 'ի բևեռն Քսի 'ի փշե-
ղէն պսակն և 'ի հեղումն արեան
որդւոյն այ որ հեղաւ 'ի վերայ սբյ
խաչին ։ Երդմնեցուցանեմ և կա-
պեմ և հալածեմ զձեզ չար դևք ։
Յարութեբն և համբարձմամբն
Քի, և 'ի Գողգոթա հողւոյն սբյ,
և այլակերպութբն Քի որ այլա-
կերպեցաւ 'ի Թաբոր լերին, ոչ
ունիք իշխանութիւն դևք և ա-
ղանդք և կախարդութիւնք ա-
րանց և կանանց մերձենալ 'ի ծա-
ռայս աստուծոյ ։
Երդմնեցուցանեմ զձեզ 'ի բանն

անծախելի 'ի լոյսն անճառելի. 'ի
Թագն անպատմելի, որ հրեշտակացն
զարհուրելի. 'ի Թագաւորն սոսկալի.
'ի մատանին Սողոմոնի 'ի կնքման պ-
ղնձի. 'ի տախտակն Մովսէսի. 'ի գր-
եալ մատամբն Տեառնի. 'ի յղօթս
Ահարոնի. 'ի պատմուճանն ցան-
կալի. 'ի սր Աննայ. 'ի քառասնօ-
րեայ պահս Մովսէսի. սր արիւնն
մանկանցն բեթլեհէմի. 'ի յարգա-
րութին՝ Եղյի. 'ի հաւատոն զոհ-
ափ. 'ի կարգն Մելքիսեդեկի. 'ի
յաւետիսն Գաբրիէլի. 'ի յաթօ-
ռն չորեք կուսի մինն մարդոյ էր
նմանի և 'ի խմատուն բնկինի մինն

կնքող էր աւուծի , տեսիլն Հաւր
կոչելի . մինն ահեղ և սքանչելի ,
տեսիլն Հրեղէն եղեն ունի , մա-
ն թև արծուի , ահեղ տեսիլ զար
մանալի որ 'ի մէջ նրատեալ բաղ-
մի տէր և աստուած յամենայնի :
ուր յայս անուանքս Մի յիշեսցի
Գիրն և Հրամանս պատահի , չա
րն 'ի բայց միշտ Հալծի , կապք և
Շղթայք լուծին 'ի ծա՜յս ույ Զ .
Ցոյց մեզ տէր զողորմութիս քո և
զփրկութիւնս քո տուր մեզ :
Որպէս զի մեծ են գործք քո տէր
և յոյժ խոր են խորհուրդք
քո :

Երանելոյն Յովհաննու Դամասկացւոյ ասացեալ առ սբ Ածածինն:

Ածածին մայր քի և ծնող միածնի հօր. բարձող անիծից, և պարծանք ազգի մարդկան: Յերկնային զօրացն երանեալ և հողեղինացս օրհնաբանեալ. միջնորդ ոյ եւ մի գին հաշտութ ընդ արարիչս. Թող և պսակ կուսից և համարձակ բարեխօս մեզ մեղաւորաց: Անդուց եալս ամի. անկանիմ առաջի քո, և աղաչեմ զքեզ. իբրև զնոյն ինքն զմարմնացեալն՝ ի քէն: բարեխօ-

սեամ վասն իմ՛ առ բանն ա՟ծ զոր
ծնար մարմնով . և կերակրեցեր
զկերակրիչն ա՟մ կենդանեաց ։
Աղաչեմ վ՟ն մեր զանդրանիկդ քո ։
Այց կանգուն առաջի նորա ցուց
մամբ սր՟ սուեանցդ ։ Կացո՛ առաջի
նորա միջնորդ և բարեխօս զման-
կուն՟ իւր ։ Զկաթամբ ՝ սնանիլն
ո՟պ մանուկ ։ Զուսովք բառնիլն
Զդրկօք դգուելն ։ Զշրթամբք
համբուրելն ։ Զողջագուրելն , ո՟պ
տղայ ։ Զերթ և գալն քո ընդ ն՟մ
յեգիպտոս , և 'ի նազարէթ և յա՟մ
տեղիս ։ Զտրտմութ՟ տաղնապիլն
քո վ՟ն ն՟ր 'ի ժամ չարչարանացն ։

Ով յանձնարարութի քո առ յօ-
հաննէս, յորժամ յեղուանլ կայր
վշտօք 'ի վերայ խաչին: Ով դառն
արտասուսն քո զոր վտակօրէն հե-
ղուր յորժամ տեսանէիր զնա վը-
տանգել 'ի վերայ խաչին. վա՜ որո՜յ
մատնաստան տառապէիր կսկծա-
կոծ, վա՛ս աչարչելոյն: վա՜ սաստիկ
ծարաւմանն: վա՜ ճաշակման լեղ-
ւոյն՝ քացախին: վա՜ տեսանելոյն
զքրտնատեսակ արեան իջումն:
վա՜ իջուցանելոյն 'ի խաչէն արիւ-
նա զանգ. մարմնոյն: վա՜ զհաղար
զեալ դնելով 'ի սպ գերեզմանն:
Աղաչեմ զքեզ մայր լուսոյ. հայ

ցեալ զթողութի՛ մեղաւորիս ։
Զնիր աղերս առաջի ք՟ո զամենա-
կիրս չարչարանաց խորոց · զոր վ՟ն
իմ կրեաց բարերարն և մարդա-
սէրն ։ Յիշեցո՛ մ՟ր կոյս զայսքան
չարչարանացն , զի թերևս ողորմես-
ցի և ներեսցէ բազմամեղիս ․ և
ջնջեսցէ զձեռագիր իմոց յանցա-
նաց ։ Եւ իւր անմեղ մատամբն
և սր՟բ արեամբն դրոշմեսցէ զղե-
րեալս ՚ի գայլութի՛ կենացն ան-
փախճանից ընդ ամ՟ սր՟ս իւր ։
Եւ քեզ երկրպագութիւն ՚ի մե-
ղուցեալ ողւոյս ամենասր՟բ կոյս բա-
րեխօս լեր Ծառաիս ոյ ,

Նորին աղօթք վասն ճանապարհի:

Առաջնորդ կենաց ճանապարհ ճշմարտութեան տէր մեր յի̃ ք̃ս: Որ առաջնորդեցեր յովսէփայ 'ի յեգիպտոս, և իսրայելացւոց ընդ ծովն կարմիր. և մովսէսի 'ի լեառն սինէական, և ժողովրդեանն յերկիրն պարգևացն և կղէօպասայն ճանապարհակից եղեր յեմմաուս: Աղաչեմ զքեզ տէր առաջնորդեա ինձ և եղբարց իմոց գնալ խաղաղութե̃բ զառաջիկայ ընթացս. փրկեա յերևելի և յաներևոյթ

թշնամոյն , և բարի առաջնորդեա՛ 'ի դէմ եղեալ տեղին . զի դու ես ճանապարհ և ճշմարտութիւն և կեանք մեր և քեզ փառք և երկիր պագութիւն այժմ և" .

Աղօթք վասն զաւակ ծնանելոյ :

Ա̄ծ բոլորից . անճառ մեծութի̄ն . հզօր զօրութիւն . ամենակարօղ բարերարութի̄ն : Առ քեզ հայի ա̃մ ակն տեսողի : Նայեաց 'ի պաղատանս հառաչման ձայնի քոյոց ծառայից և աղախնեաց , որք անձնայի

լուար՝ հեծուն, և ետուր՝ նմա
զմեծն սամուէլ. և յովակիմայ և
աննայի զամենօրհնեալն մարիամ,
և զաքարիայի և եղիսաբեթի պար
գևեցեր զաւակ զոր կարապետ և
մկրտիչն յովհաննէս: Նոյն ողոր
մութդ քո պարգևեա՛ և տո՛ւր մեզ
զաւակ բարի ծոյիս այ:
Զայն բարբառոյ յանապատի, որ
Յովհաննէս դու ամբողջի. ան-
մեղ գառինն անարատի, վկայ եղեր
դու կրկնակի. Բարեխօսութ՟ սրց
մարգարէիցն Մովսէսի և Ահարօնի.
նաթանայ և սամուէլի. դաւիթ
ամովսայ միքիա՛ աբդի. յօնան նա-

ւում ընդ ամբարշտութի · սովորիս
և անօրէնս · մտերիմ ընդ չարիս ·
զուգակցիլ ընդ եղեռնալիս · և ամ
ոյց դասս · պահապան լեր ծա-
ռայիս Աստուծոյ

[illegible]

Մէրս առ սբ. ստեփաննոս նախա-
վկայէն :

Թքէն հիւսեալք արտասուալին. Նախավկայ տեառն արարչին, սբ Ստեփաննոս բացող երկնին. տեսող զՅիսուս յաջմէ ծնողին. լեր բարեխօս արեամբ քոյին, տալ մեզ հեն գիւտ 'ի յանկողնին. արժան լինել յառաւօտին բարեբանել զլոյսն անքննին :

Մ. ղէն զօրաւոր առ երկնային Հօրն :

Անեղ անմահ արարչին ապա-

աւորք անմարմինք՝ վերին զօրացն դասապետութիւնք ։ Աթոռք ․ Քերովբէք , եւ Սերովբէք ։ Տէրութիւնք , Զօրութիւնք եւ Իշխանութիւնք ։ Պետութիւնք , Հրեշտակապետք , եւ Հրեշտակք ։ Միքայէլ եւ Գաբրիէլ Պետք վերնական զօրացն դասուց ․ որք անլռելի ձայնիւ փառաբանութեամբ մատուցանէք ամենա սբ՟ Երրորդութեանն ․ եւ երեք սրբեան ձայնիւ եղանակէ զերգս ասելով ողորմեա՛ դու ստեղծեր մի՛ կորուսաներ ։ զգործս ձեռաց քոց մի՛ անտես առներ օւնեկին եւ պահպան լերո՛ւք ծո՜յս ոյ

Աղօթք առ սբ զինուորսն Քի:

Բարեխօսութիւն սբ զօրավարացն, սբյն սարգսի զօրավարին և որդւոյ նր մարտիրոսին, և սբյն թէոդորոսի զօրավարին. գէորգայ զօրավարին. և մերկերիոսի զինւորին. անդրէի զօրավարին. և չորից զինւորացն՝ բարսիլոսի. եսերի եափգի. և բարսիլեղեսյ. սբյն մինասայ, երմոգինեսյ, և գրաքոսի, և սբց ատոմեանց. ոսկեանց. և սուքիանց. խարիթենց, և այլ ամ սբց բարեխօսութիւն պահեսցէ զծառայս քո:

Աղօթք չար նազարին և չար լեզուին ։

Տէր ա̃ծ մարդասէր մարդասիրի
հօր որդի դու ես պահապան և օգ-
նական յուսացելոցս 'ի գեղ ողոր-
մութեամբ քո 'ի ծառայս և պահ
եա անփորձ 'ի չարէ և անսայթաք
յորոգայթէ երևելի և աներևոյթ
թշնամւոյն պահեա 'ի չար ընկերէ
'ի չար սրտէ 'ի չար լեզուէ 'ի
չար աչաց և 'ի չար խորհրդոյ
'ի սրոյ և յամենայն հարուածոյ
երևելեաց և յաներևութից
պահեա զծառայս քո

Աղօթք սրբոյն Գրիգորի Լուսաւորչին :

Աղաչեմ զքեզ ք՛ս փրկիչ մի հաստա յիս և զօրութեամ և շնորհեա 'ի ներքսում բազում անօրէնութե՛ն իմոյ : քանզի անարգեցի զա՛մ բարիսն զոր՝ արարեր յիս 'ի մանկութե՛է իմմէ 'ի յղխմալս և անխիմաստս արարի անօթ գիտութե՛ն : Յաճախեաց յիս զշնորհս քո, և լցո՛ զքաղց իմ և զծարաւ իմ զոգւացայց. և լուսաւորեա զխաւարեալ միտս իմ, և ժողովեաց 'ի մոլորութե՛է զխորհուրդս իմ և եկեց 'ի ծոց իմ, վա՛յ անկեալ երկիր պագանեմ առաջի

քո՝ խոստման եղե̃լ զերկրպագութե̃ քումմէ, և աղաչեմ դադարեցո՛ ա-ռիս զխոստումն շնորհի քո, և պա-հեա՛ զնա ՚ի գանձի քում. զի դար-ձե̃լ տացես ինձ զնա յաւուրն յայն-միկ: Մ՞ի բարկանար ինձ մարդա-սէր զի ոչ հանդուրժեմ սպառնա-լեացքոց. յաղագս որոյ և աղաչեմ ժտելով. զի առաւել քան չափն յաճախեաց յիս շնորհնքո. վ̃ զի և՝ լեզու՛ իմ տկարացաւ ոչ կարելով խօսել զնմանէ. Հիացան և միտք իմ ոչ բերելով զբազմութի̃ ալեաց նորա: Գերապարան և ճառագայթ-օրհնելոյ Հօրդ. դադարեցո՝ առ իս

՚ի հօսմանց նր̅․ զի իբրև զհուր, բոր
բոքել բոցակիզեսցէ զերկկամունս
իմ և զախտս իմ, և անդր զաճել
պարգևեա՛ ինձ զնա և կեցո՛, զիս
յարդարութեան քում մի՛ յիշեր զանօ-
րէնութիւնս իմ․ յանդգնիմ և՛ յայ
ցեմ․ տուր ինձ զխնդրուածս իմ,
և արա՛ առ իս օթևան օրհնել հարց
քո․ յաւուր յայտնութեան քո։ շնորհ-
եա՛ ինձ քո՛ զհայցուածս իմ․ զի
դու միայն ես տուող կենաց իմոց,
և քեզ ը̅ հօր հոգւոյն սրբ փառք
այժմ և յաւիտեանս ամէն։
և լիցի օգնական և պահապան
ծառայիս աստուծոյ։

Մաղթանք առ աջ ընթերցասիրին մեր:

Լուսաւորիչ Հայր պարծանաց
ընկալ զբանս զայս մաղթանաց
և աղաչեա զՀայրն փառաց. զի
ջնջել զմեղս մեր յանցանաց: Եւ և
բարեխօսութեամբ երեք Հարիւր
և տասնեւութ Սուրբ Հայրա-
պետացն և Ուղղափառ Սուրբ
Եպիսկոպոսաց Աղօթիւքն՝
Պահեա Տէր Աստուած
զծառայս քո՝

Աղօթք առ դրան սբյ. եկեղեցւոյ,
Աէյն Յովհաննու ոսկեբերանի :

Տաճար աստուծոյ և բնակարան սուրբ Հոգւոյն . 'ի քեն սբ աւազանաւն կոչեցայ յորդեգրութիւն հօրն երկնաւորի : Այսօր 'ի քեզ կամեցայ պատարագիլ Գառն անարատ : Ես դիմեալ եկի առ դուրս քո . և աղաչեմ զքեզ , մաքրեա զիս , վերստին լուացմամբ , և սրբեա 'ի մեղաց և արա արժանի մտանել առաջի սրբոյ սեղանոյդ յերկրպագութիւն . Այժմ և միշտ և յաւիտեանս Ամէն :

Աղօթք առ սբ̃ Առաքեալսն :

Անմահ գունդն Հզօրի . որ մի
շտ զինեալ ՚ի կենդանի . երկոտա-
սան զաւանցդ խմբի . ձեզ այս
աղերս մատուցանի : Սուրբ Պետ
րոսի և Անդրէի . երկուց եղբարց
նախակոչի , Յակոբոսի . Յոհան
նիսի ձկնորս որդւոցն զեբէթի .
Փիլիպպոսի Բարդուղիմէոսի .
Թովմայի և Մատթէոսի . Յակոբ
ալփեայ Թադէոսի : Շմաւոնի ,
Մատթէի , Երկոտասան Առ̃քլն .
՚ի Քէ պահելոց . այսէ բարձանք
սրտից մերոց : Փրկել զմեզ յաստ
պղծոց :

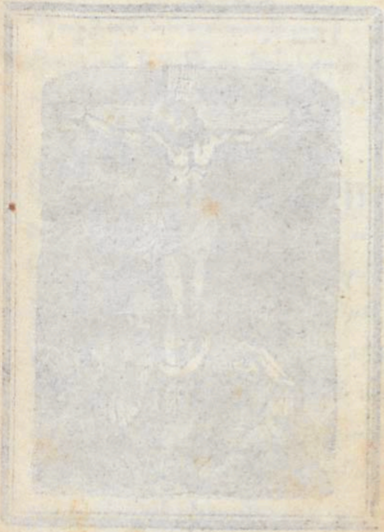

INRY

Պարծանք հաւատացելոց՝ է Քս̄ եւ փա-
ռաւոր սբ̄ խաչին որ երեւեցաւ յԵմ̄ յա-
ւուրս Կիւրղի հայրապետին, Մայիսի է

ՈՒՂՂՔՐԻՍՏՈ-նէից՝ յոյս: Խաչն կուրաց առաջ-նորդ: Խաչն մոլորելոց դարձուցիչ: Խաչն աղքատաց մխիթարութիւն: Խաչն մեծատանց սանձ: Խաչն ամբարտաւանից քակտումն: Խաչն ախոյեան դիւաց: Խաչն բանսարկուին յաղթութի. Խաչն մանկանց դաստիարակ: Խաչն աղքատաց մեծութիւն: Խաչն անյուսից յոյս: Խաչն նաւավարաց նաւապետ:

Խաչն տագնապելոց հանգիստ ։
Խաչն պատերազմողաց պարիսպ ։
Խաչն հայր որբոց ։ Խաչն վերա-
կացու այրեաց ։ Խաչն անիրաւաց
դատաւոր ։ Խաչն արդարոց խոր-
հրդակից ։ Խաչն նեղելոց հան-
գիստ ։ Խաչն տղայոց պահապան ։
Խաչն արանց գլուխ ։ Խաչն ծե-
րոց կատարումն ։ Խաչն խաւարե-
լոց լոյս ։ Խաչն Թշուառաց վայել-
չուփ ։ Խաչն զէն յաւիտենական ։
Խաչն բարբարոսաց ազատուի ։
Խաչն անխրատից իմաստութի ։
Խաչն անօրինելոց օրէնք ։ Խաչն
մարգարէից քարոզ ։ Խաչն առա

քելոց պատմութի : Խաչն մարտի-
րոսաց պարծանք : Խաչն փառակա
նաց պահապան : Խաչն կուսանաց
զգաստութի : Խաչն ապաստանեցելոց
Ուղղափառութի : Խաչն Եկեղեցւոյ
հիմն : Խաչն տխրելոց զուարճութի :
Խաչն մեհենից աւերիչ : Խաչն բագ-
նեաց կործանիչ : Խաչն ձենձերաց
ապականիչ : Խաչն հրէից գայթակ
ղութի : Խաչն ամբարշտաց կորուստ
Խաչն տկարաց զօրութի : Խաչն հի
ւանդաց բժշկութի : Խաչն բարբա-
րոսաց սրբիչ : Խաչն անդամալու-
ծաց ուղղիչ : Խաչն պակշոտաց
բժշկութի : Խաչն քաղցելոց հաց :

Խաչն ծարաւելոց Աղբիւր ։ Խա
չն մերկաց վերարկու ։
ԽԱՉՆ
Անդադար Բարեխօս
Ծառայից յոյ ։

ԽԱՉ ՔՈՅ ԵՂԻՑԻ ՄԵԶ. ԱՊԱՒԷՆ ։

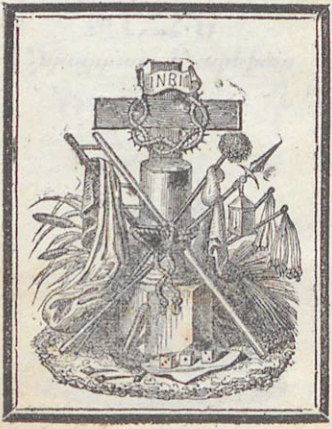
INRI

Անուանք Սբ նշանացն որք են բա-
րեխօս վասն մեր :

Բարեխօսութեամբ Ածայլին սբ
նշանին . և անբարբառ բարեխօ-
սին Քսի վէմ ազգի մարդկան
Սրբոյ կենաց Խաչափայտին Քրի
Աւաղակի սբ նշանին : Սարադայ
սբ նշանին : Երևման սբ նշանին :
Հաղբատա սբ նշանին : Սանկոյ
սբ նշանին : Վաղբայ սբ նշանին :
Ազինեյ սբ նշանին : Սեբեխոյ սբ
նշանին : Մռաւարայ սբ նշանին :
Գանձասարայ սբ նշանին : Եւ-
Քրի սբ գեղարդի : Գետարդեւ

ս̅բ նշանին : Սպարանից ՝ ս̅բ նշա-
նին : Կարմրակ ս̅բ նշանին : Սքան
չելագործ ս̅բ նշանին : Ծիծռան
ս̅բ նշանին : Ախթամարայ ս̅բ նշա
նին : Սանահնու ս̅բ նշանին : Վա
րոսի ս̅բ նշ̃նին : Կիպրոսի ս̅բ նշա
նին : Կոստանդիանոսի ս̅բ նշ̃նին :
և Տապանակի ս̅բ նշանին : Վրաց
հաւմոց ս̅բ նշ̃նին : Կոստանդնու-
պօլսոյ ս̅բ նշանին : Հալեպու և
խապոյ ս̅բ նշանին : Հացունեաց
ս̅բ նշանին՝ որ 'ի դալասեանն յա-
ռաջադոյն : Գայակլայ ս̅բ նշա-
նին : Հնդու ս̅բ նշանին : Կապըն
կայ ս̅բ նշանին : Գլըեռու ս̅բ նը

շանին ։ Հոխփամայի մը նշանին ։
Յոգու մը նշանին ։ Սարի մը նշա
նին ։ Եւ այլ ամենայն Սուրբ
՛Նշանացն որք ընդհանուր տեն-
չերս լցեն սոցին Սուրբ և ար-
ժանաւոր աղօթիւքն և անբար-
բառ բարեխօսութեն
ողորմեա՛ ծառայիս քոյ ։

Աղօթք Եղիշեայ և այլ որ ողորմեսցե-
նայ 'ի ժամատունս այ

Տէր յս քս'. ամենազօր որդի
միած . լեր պարիսպ և աշտարակ
հզօր յերեսաց թշնամոյն . զի ամ մի
րրիկ խաւարեց կարծեաց երկիւղին
ամ գիւակն չարեաց որք 'ի ծնուն
դս կանանց տղայկանց զարհուրե
ցուցանելով ալք կոչեցեն գիշան
սիլ երեւմամբ պէս պէս ախտիւք
թմբրոտ խեղադնոցս առնելով .
և որ ինչ հաղեկց նոցին իցեն չարա-
հարիհ որոտայթք . հերքեն հալա
ծեցին 'ի դիմաց ծառի այ

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

Հրաշագործութիւն Քրիստոսի ԼԸ ամաց:

Եւ Քրիստոս բժշկեաց 'ի
ժողովրդենէն բազում հիւանդս.
լուսաւորեաց զկոյրս հալածեաց
'ի մարդկանէ զդեւս. սրբեց զբո-
րոտս. գնացոյց զանդամալոյծն
որ 'ի բեթհեզդայ անկեալ դնիւր
ԼԸ տարի. եւ յարոյց 'ի մեռելոց
զչորեքօրեայ մեռեալն. եւ այլ
անթիւ սքանչելիս եւ հրաշագոր-
ծութիւնս արար. նոյն ողոր-
մութեամբն իւրով հեռի արասցէ
'ի մէնջ, զղխացուն. աչաց ցա-

ւն ․ ականջացաւն ․ ատամնացա-
ւն ․ սրտացաւն ․ միջաց ցաւն ․
կշտաց ցաւն ․ փորաց ցաւն ․ ծն
կաց ցաւն ․ յօդուածոց ցաւն ․
և յա̃մ ցեղ ցաւոց ազատեսցէ՝ և
Օգնական և Պահապան լիցի
Ծառայիս ա̃յ ։ [illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

ՍՐԲՈՅՆ ԳՐԻԳՈՐԻ Նարեկա-
ցւոյն ընդարձակամատեան դէտաց այս նու-
ագ Աղօթից. և դէտառաբարաւոր Ձեր-
ձնատրագնաց աշխատասիրութեանց մեզ
փոքրաւորիլ:

Արդ՝ այսքանեացս անբաւից
հրաշից՝ հանդերձիչ հայր ամենա-
ստեղծ՝ Անուանդ ահաւոր. Զայն
սարսափելի. Կոչումն ընտանի.
Բան համբուրելի. Ազդումն սքա-
նչելի. Հրաման սոսկալի. Լուրն
անքննելի. Գոյութիւն անճառելի.
Խոկութիւն անրաւելի. Զօ-
րութիւն անզննելի. Կամք ամենարա

րի. Տէրուն անսահմանելի. Անե-
ծուն անչափելի. Բարձրուն ան-
բովանդակելի. Որքնուն անկշռե-
լի : Լուսելուն անհասանելի.
Պատճառ որդւոյ հայրութ, այլ
ոչ նախադրութբ.

ՔԷ՝ և 'ի ձեռն քոյդ անպարա-
գիր զօրութեդ՝ սաստեա՛ տաք-
նապօղ և գլխական տենդիս ջեր-
մութե, որ սպրդեալ մուծաւ ընդ
մեղաց՝. զի փախիցէ 'ի մարդոյս,
զարհուրեալ 'ի սխրալի և յանրա-
ւելի արեան վտակէ՝ գառինդ
երկնաւորի. որով սրսկել միանգամ
'ի մշանջենաւորս՝ համայն մաքրե

ցաք: Նուարդ՝ յայս պատկառելի
խոնարհութե՟ արարչակերտս խոր
հրդոյ, ամաչեսցէ սո՟յ 'ի գործս
չարեաց իւրոյն հրեշտակաց. Տան-
ջեսցի և հալածեսցի, հեռացեալ
և արտաքս առաքեալ 'ի շինուածոյ
խորանէ, քումդ բնակուե՝ յարտա-
քին խաւարին: Նա ջնջէ՟ մաքրեա՛
զարտասուս ողբոց 'ի դիմաց մերոց,
և զհառաչումն ձայնիս հեծութե՟
'ի սրտից մերոց: Նա յիշատակա-
հրաման հեղուսցի՝ քամենափուշ
տաժանատեսիլ ողէպահանջից,
որով պնդեցու մխծինդ քո յաշտա
րակ խաչին, ցաւեսցի չարին: Նա

'ի կողահեձ սայրասուր սլաքէ
ուժգին բախմանէ, որով գվերն
մեծ ընկլաւ, խափա՛ն սատակեցի
սկզբնարար մահուն: Նա զի խո-
նարհեցոյց զգովեալն գլուխ՝ յա-
ւանդել զոգին 'ի ձոյ՛, քո՝ բարձ
րեալ, ապաստամբութ՟ն անբարի բա
րուցն բելիարայ՝ 'ի կո՛ր կործանեցի
ամիւ հերքել 'ի կորուստ: Նա զի
ղ՞ ն՛ել ծածկեցաւ անմահն իսկութ՟՝
յորվայնի երկրի, այսու ամբար-
ձեալն հպարտութ՟՝ կարծել զսոո
զեն՝ 'ի հատակս մեհու գժոխոց՝ մը
թ՟լի սատակեալս՝ յաւել զխռեցէ.
Եւ հիւծեցէ զառաջին հրուածն

անբժշկական, որով մահացաւ զե
մնմարտուն Թխւնից վիշապին՝ կե
նարարն կրխւք ամենազօրին: Ա՛ն
գե՛ ՚ի փառս քո՝ հայր ողորմած,
եթէ ՚ի գովեստ որդւոյ քո՝ հոգւո
վդ սրբով զայս խոստովանիմ.
Բնալէ ոչ պիտակ ինչ սոսկ զօրու
թիւն ունի զմիւամենեան մի խորհրդ.
կանն խորուն, Այլ զանսկիզբն
բանդ անձնաւոր՝ ընդ անժամա-
նակդ հօր փառաւորեմք: Եւ
քեզ միայնոյ սէ երրորդութեդ,
համասպառապատիւ սրբուեդ, հա-
մբուն՝ անբաժին ինքնութեդ՝ օրհ-
նութիւն, գոհութիւն, զօրեդոյն եւ, ան

Ճառ վայելչութ̃ մեծութ̃, բարեմե (?)
Ճակ (?) հարթութ̃, զուգակշիռ հաւա-
սարութ̃՝ յաւիտենս. ամէն:

Սուրբն Հաղբեանն (?) զօրաւորն՝ ընդդէմ հ
ամ̃ չարեաց (?):

Ընկալ քաղցրութ̃՝ տէրամբ (?) հզօր՝
զդառնացողիս զաղաչանս Մա-
տեր (?) գթութ̃՝ առ պատկառեալս
զխմոք. Փրատեալ (?)՝ ամենապարգե
զամօթալից տխրութ̃իս. Բարձ
յինէն՝ ողորմած, զանմիթերելի (?) ծա-
րութիս. Ընձրպետեա (?)՝ հնարաւոր,

զմահացու կրթուխս. Աւարեա՝
միշտ յաղթօղ, զխաբողին հաճու
թխս. Ռացադրեա՝ վերնային, զմո
լեղոյն մարախուղ Կնքեա՝ կեցու-
ցիչ, զկռուսչին ընթացմունս. Ցըր
ուեա՝ ծածկատես, զմըրունողին չր
գումունս. Խորտակեա՝ անքնին,
զմրտողին զխմեցմունս: անդրեա՛
քո անուամբդ՝ զլուսանցոյց երդ-
յարկիս. Պարփակեա՛ քո ձեռամբդ՝
զուսասաղ տաճարիս. Պծադրեա՛
քո արեամբդ՝ զմուտ սեմոց սենեկիս.
Կեպացո՛ զքո նշանդ՝ ՚ի հետս ե-
լից մղթողիս. Ամրցո՛ քո աջովդ՝
զհանդստեանս խշտի. Մաքրեա-

ցե՛ս 'ի հաղբից՝ զծածկարն անկող
նոյս. Պահեսցե՛ս քո կմօքդ՝ զտա-
ռապե՟լ անձն ոդւոյս. Ընխորդա՛խ
արասցես՝ զքոշնորհեալ շունչ
մարմնոյս. Կացուսցե՛ս շրջափակ՝
նպր զօրուդ երկնյնոյ. Կարդես-
ցե՛ս 'ի գլխի՝ ընդդէմ դիւացն դա-
սու : Տէ՛ր հանդիստ բերկրու՟ե
մհահանդոյնս նիրհմ՟ն 'ի խորու՟ե
գիշերիս Բարեխօսու՟ք հայցուա
ծոց սրբուհւոյ Ա՟ծածնիդ՝ և ա՟մ
ընտրելոց : Ամփոփե՟լ պարուրեա՛
զպատուհան տեսու՟եց՝ . Զդայս
բանայս խմաստից՝ Ընդարհուրե
լի զեստեղմամբ՝ 'ի ծփական խռո-

վուեց, Կենցաղական ըղձմանց, Ա-
նրջական երազոց, Խօլականաց
ցնորից, Յիշատակս քո յուսոյդ՝
անմնասելի պաշտպանել: Եւ սթա
փել վերստին ՚ի նմանէ ծանրու
թե՝ : Ամենազգաստ արթնութբ,
հոգենորոգ զուարթութբ ՚ի գեղար
ձանցել, զայս ձայն մղթնց՝ բուր
մամբ հաւատոյ քեզ՝ ամենօհնել
թագաւոր փառաց անճառելից, փա
ռաբանողց երկնադումար խմբից
երջանկց՝ յերկինս առ քեզ : Զի
դու փառաւորել ես յամ արարա
ծոց յւխտս յւիտնից : Եւ լեցի
պահապան ծառայս ամ

Աղօթք զօրաւոր սրբոյն Գրիգորի Նարեկացւոյն :

Որդի այ կենդանւոյ օրհնել յամի, հօրդ ահաւորի անքննին ծնունդ. որ անկարանայ առ՚ի քէն և ոչ ինչ : Որ ՚ի ծագել անստուեր նշուլից՝ ողորմութե քո փառաց, հալին մեղք. հալածին դևք. ջնջին յանցանք. լուծին կապանք. խորտակին շղթայք. կենդանածնին մահացեալք. բժշկին հարուածք. ողջանան վէրք. բառնին ապականութիք. տեղի տան տխրութիք. նահանջին հեծութիք. փա

խնու խաւարն . մեկնի մէգն . մեր
ժի մառախուղն . փարատի մայլն .
ապառի աղջամուղջն . վերանայ
մութն . գնայ գիշերն . տարագրի տա
գնապն . չքանան չարիքն . հալա
ծին յուսահատութիքն . և Թագա-
ւորէ, ձեռն քո ամենակար , քաւիչդ
ամի :

2 Որ ոչ եկիր կորուսանել զմարդ-
կան ոգիս , այլ կեցուցանել , Թող
ինձ զանԹիւ չարիսն իմ՝ բազում
ողորմութք . զի դու միայն ես յերկ
նի անճառ , և յերկրի անզննին .
՚ի տարր դոյի , և յեզրս ծագաց
աշխարհի . սկիզբն ամի , և յամի .

ամ ըրմամբ օրհնել 'ի բարձունս . և գեղ ընդ հօր և հոգւոյդ սբյ փառք՝ յաւիտենս . ամէն : և լիցի պահապան ծառյս իմ :

Աղօթք զօրաւոր՝ Նախնի Սբյն ԳՐԻԳՈՐԻ

Գ.Դ

Ած յաւիտենական . բարերար և ամենակալ . ստեղծիչ լուսոյ , և յօրինիչ գիշերոյ . կենաց 'ի մահու , և լոյս 'ի խաւարի . յոյս ակնունողաց , և երկայնմտութ տա

րակունեաց , որ ամենարուեստ
իմաստութ՟բ քո՝ դարձուցանես յայգ-
զստուերս մահու , աննուաղ ծա-
գումն և անմուտ արեգակն , քն
զի ոչ զօրէ ծածկել զփառս ա՟ռու-
թն քո՝ խաւար գիշերոյ ։ Որում
կրկնի ծունր երկրպագութ՟ն ամե-
նեցոց՝ երկնաւորաց և երկրաւորաց ,
և սանդարամետականաց . որ լսես
զհեծու՟ի կապելոց , և հայիս յա-
ղօթս խոնարհաց , և ընդունիս
զխնդրուածս ն՟ց . աստուա՟ծ իմ
և թագաւոր իմ . կեա՟նքիմ և ա-
պաւէն իմ . յոյս իմ և վստահու՟ի
իմ . յիսո՟ւս ք՟ս ա՟ծդ ամի . սո՟ւրբ-

հանգուցելոց՝ ի հողիս մեր, մխիթա
րութի վշտաց՝ և քաւարան մեղուցե
լոց, որ գիտես զամ յառաջ քան
զլինելն նց. առաքեա զպահպան
ողական զօրութի աջոյ քո, և փր-
կեա զնս յերկիւղէ գիշերի և՝ ի դի
ւէ չարէ։ Որպէս զի զյիշատակ
սոսկալի և սուրբ քո անուանդ՝
միշտ համբուրել շրթամբք հոգ-
ւոյ՝ ըղձուն շնչոյ, կեցից պահպան
եալ ընդ այնոսիկ՝ որ կարդան
զքեզ՝ ի բոլոր սրտէ։

2 Դու՝ ի դրոշմէ խաչի քոյոյ նշանիդ,
զոր ածային արեամբ քո ներկալ
նորոգեցեր, և՝ ի նոյն շնորհ որդե

դրուն զմեզ մկրտեցեր , և 'ի փա-
ռս պատկերի քո նկարեալ յօրինե-
ցեր այսու պարգևօք անճառականօք ,
ամաչեսցէ սատանայ . քակտեսցին մե-
քենայքն . բարձցին որոգայթքն .
պարտեսցին մարտուցեալքն . պա-
կասեսցին զէնքն սայրասուրք . մեր-
ժեսցի մէգն . փարատեսցի խաւա-
րն . մեկնեսցի մառախուղն : Բա-
զուկ քո հովանասցի , և աջ քո
կնքեսցէ . վասն զի դթած ես և ո-
ղորմած , և անուն քո կոչեցեալ է
'ի վերայ ծառայից քոց : Եւ քեզ ընդ
Հօր՝ հոգւովդ սրբով փառք և իշ-
խանութիւն յաւիտեանս յաւիտենից . ամէն :

Մերաւորին յաւելուած նորին հեծու-
թեն՝ նորին հոգւոյն, առնոյն ադերս
ձայնաձայն բանիւ։ Ի խորոց
սրտից խօսք՝ ընդ այ

ԲԱՆ ԶԴ։

I Արքայ երկնաւոր․ թագաւոր բարձրեալ․ ա՛ր փառաց․ ամենից ակնկալու․ ստեղծող տեսականաց․ հաստիչ իմանալեաց․ պատճառ եղանութեանց․ կազմիչ հանդերձելոց․ տուիչ լուսոյ․ առիթ առաւօտու․ պատ բաստիչ վաղորդայնի․ երեւեցուցիչ երեկորի․ տարրիչ խաւարի․ արուեստաւոր բարեհնար․ իմաստուն

գործօնեայ․ քաւարան օհնեալ․
հլիչ մեղնց․ հլածչ ցւոց․ դակ-
տիչ դառնուեց․ պահպանարան հնն
դստե․ հնարք նիրհման․ յարմար
իչ քնոյ․ պարգեւիչ ննջման․ շնչոյ
յարակարգութի․ զգայութե տեւող-
ութի․ ցրիչ ցնորից․ յեղանակիչ ա-
նրջոց․ փոխարկութի զրհուրմանց․
այլայլութի տխրուեց․ խափանիչ
խիթմանց․ ընդարձակիչ կարծեց․
համադրութի ծփմանց․ ահաղնութի
խարդախմնց․ հրուածիչ դիւաց․
փախուցիչ ախտից․ ընկղմիչ դայ-
թակղուեց ։

2 Պաշտպանեա երկնաստեղծ ձե

ռամիդ . զօրացո՛ բարձրեալ քո ա-
ջովդ . ամփոփեա՛ ամենակալդ թև-
օք . ծածկեա՛ ածեան խնամօքդ .
ամրացո՛ վերակացութ վերնայնոցդ .
շուջանակի պարսպեա՛ զուամար-
տակօքդ անմահից . ՚ի յամենուստ
պարփակեա՛ կցորդութ հրեշտակա
ցդ . վանեա՛ զընդդիմամարտն իմ՝
զչնուորութ զուարթնոցդ . պատսպ
եա՛ զստամնեալս՝ ածածնիդ մա-
գլթանօք . զընդանս անդրանկացդ՝
բարեկարգեա՛ ինձ պահապան ։
Ը՛նց ընդ աչացս դիմացդ՝ և զմտա
ցս իմ տեսանելիս . զլսելս արա
ընդ ոգւոցս՝ և զծանրաբեռն կրե-

ցս դանդաղուն. վերացո՛ տէր 'ի-
զգայունցս՝ զմածեալս յիմարութ.
բա՛րձ միա՛յն բարեգործ՝ զպատր-
ուակիս թանձրութ: Ընդ սկզբա՛ն
բերմանս լուսոյ՝ զողորմութի՛ քո
ծագեա՛. ընդ 'ելից արեւուն՝ արդա
րութե արեգակնդ 'ի յանձկութ սր-
տիս մտցէ. Ճառագայթդ քո փառա-
ցդ՝ 'ի յիմաստից խորհրդանոց ջա
հեսցէ. խաչիդ տեառնադրութի՛
ընդ շունչս և ընդ՝ մարմինս համա
սփիւռ տարածեսցի: Յանձն տա-
նեմ քեզ յաւուրս՝ զքո յարմարին
տաղաւարս պահպանաւ ոգւոյս՝ որ
'ի սմին: Զի դու ես ա՛ծ անքննին,

առ ամենեսին բաւական և յամ-
ում բովանդակ , օրհնել յաւիտ-
եանս . ամէն : Նշխեցի պահապան
ծառայիս իմ

՚Ի խորոց սրտից խօսք՝ ընդ այ :

ԲԱՆ . ՁԹ :

Ա՜ծ և Տր . կենք և արարիչ .
ողորմած . գթած . լոյս . երկայնա
միտ . անոխակալ . մարդասէր . ա-
մենողութ . պարգևատու . փրկիչ .
օրհնեալ . գովեալ . բարեբանեալ :
Դարան ամէնուն . պատսպարան

վստահուե՟ . առանց նենգուե՟ բա-
րի . առանց խաւարի ծառագայթ .
քաւիչ մեղաց . ողջացուցիչ վիրաց .
անհասանելեաց հնարք . ան յու-
սուե՟ ելք . անուն քո խոստովանել`
ա̃յ որդի . եւ հօր քո ընդ քեզ հզօ-
րի եւ ահաւորի , եւ հոգւոյդ ամե-
նակալի` եւ ընդ քեզ երկրպագելոյ
փառք եւ պաշտօն գոհաբանուե՟`
յաւիտեանս . ամէն : եւ լիցի պա-
հապան ծռ̃այս ա̃յ

ԲԱՆ. Դ:

Բարեբանեալ Աստուած երկնաւոր, միայն արարիչ, տէր ամենակալ. մեծութեան ահեղ. գթութեան օրհնաբանելի. ողորմութեան խոստովանելի. բարերարութեան երկրպագելի. խնամակալութեան պաշտելի. մարդասիրութեան տօնելի. պահպանութեան խնկելի. բարձրութեան անքննելի. մերձաւոր կամարար. ապաւէն անկասկածելի. մխիթար սրտից. փարատիչ վշտաց. ապաքինիչ ցաւոց. ապառումն վհատու-

Թեանց • բարձումն պարտեաց • փո
խարկիչ կարեաց • կարգաւորիչ կը
րից • յարմարիչ բնից • սանձարկու
լեզուի • շրջադրութիւն շնչոյ • կացու
ցիչ հագուի • ամփոփիչ խորհրդոց
կրդարան կամաց • արձանացուցիչ
յուզմանց • հանդարտութիւն մրրկաց •
խաղաղութիւն ծփմանց , որ ունիս
զԹեւոց ամենընթեաց իշխանակա-
նիս , և իմաստութեամբ նուաճեալ առ-
քեզ դարձուցանես :

Զ Գոհաբանեալ միշտ երախտա-
ւոր , որ հեղուք անհպարտուեր
կայնամնեալ հանդչիս աննշանօք
անձառ հրաշիւք՝ յանձինս մեր :

Թագաւոր էին համայնից, ամե-
նանուցեալ գթած, սկզբնահայր
և նախաշաւիղ սիրոյն ընթացից. Ճա
նապարհ կենաց, որ առաջնորդես
քաղցրութ՝ դիմելոյս 'ի լոյսդ վե-
րին: Ձեռնկալու մեծ փառահոն,
որ ոչ թողցուցանես գայթագղե
լոյս 'ի վայր կործանել. յուսոյ կեր
պարան, Ճշմարիտ առ հաւատչէ
իւ աղաչողաց մատանց յայտնի ե-
րևեալ. ապաւինողի հանգստեան,
որ ոչ երբէք մատնես վտանգի դա
տապարտուե: Ազատութի շնոր
հաճիր, որ տաս լինապէս առանց
փոխատրութեան փրկանաց. առա

տուն՝ աննախանձելի , որ քոյին փա
ռաւորութ՝ զանարգ նիւթ հողոյս
ճոխացուցանես ։ Պայծառութի
անստուեր , որ ճառագայթիւք ա-
հեղ բարձրուն պարածածկեալ
զթշուառ՝ կրկին բարգաւաճ ա-
ռնես ։ Քաւիչ մեղանաց բազմաց ,
որ զհերքեալս ՚ի փրկուէ առաջնոյն
պայծառութ նորոգեալ՝ վերստին
փայլեցուցանես ։ Հնարաւոր զիւ-
րահաս առ ամ՟ անբաւ զերամբա
րձութի յաւէտ յառաջեալ . ելք
վստահուն առ խոստացելոցն վա
ելս . երանութիւն անձկալի , յոր
զկենդանութիւն շնչոյս լքանելն

է ախորժելի, զի զքեզ զօրէց՝ կեն-
դանի ։ Ամք անբռնադրելի՝ առ
՚ի քաւուն դերոյս զօրացեալ ա-
մենազօրելեն. անախազելի՝ դեղ կե-
նաց, որ և մեռելոց՝ բնաւին եղծե-
լոց առանց զաքանչելիս ։ Ամենաս-
տեղծ աներկրպելի, որզհուրբ կեղ-
եալն, և զհողմով հասելն, և զժա-
նեօք դադմոց ծախելն, ՚ի դլթթել-
ական նովին հիւթականուք ան-
պակաս յարուցենս ։ Ահաւասար
համարձակուն, յորում աստուած
օրէն պանծանօք՝ պարծեն է՝ ի-
րավացի ։

3 Հայեա՛ց տէր՝ յերկնից զուարթ

քաղցրութի՝ յամենակործան վը-
տանգ ննջելոյս , և արա՛ անդորր
հանգստական զիւրաւոր՝ ՚ի բազ-
մատաղնյս հեծուէ ։ Նուղյարու-
ցել դումարս սատակչացն , ե-
թէ ապառաղէնք այսակին գժնեայ
հնարաւորութեան բուռն մար-
տակցաց պատկանեալ զինուք , ե-
թէ մեղցացեղ՝ և քո առելի կեր
պարանք , եթէ ցաւոց և ախտից
վատնիչ և կորստակին նշմարանք ,
մերժեսցես հանցես հատցես խա-
փանեսցես և հալածեսցես՝ հեռի
սահմանս խապառ տարագրել ան
դարձ որոշմամբ վերստին կորստ

եանն. և կառուցեմ կացուցեմ նպատակ կենաց և ամուր մահարձան՝ զնշան խաչիդ՝ ապաւինելոյս ՚ի քեզ փրկութիւն: Եւ յայսմ անպարտ և անպատիր և անվնելի արուեստից ահաւորիդ մեծութեան, լուծցին որոգայթքն գաղտնածածուկ սա̃նյականք. կապտեսցին մեքենայքն. վանեսցին գայթակղութիքն. խայտառակեսցին հաղբեցն դրութիւնք. յայտնեսցին երկոյթք որսոյն. գտցին նենգողին ծուղակք. վերասցին վարմին վերարկուք. տոչորեսցին որոմանցն բոյսք. նկուղեսցին բռնաւորին չա

բարանունք · կորեացի լար խաբէ
ութեան 'ի մահ որսողին · պարսես
ցի՛ն պատրողին բանսարկութիւնք ·
պակասեսցին զէնք զրպարտողին ·
անկցին սուսերք մահաբերին · սու-
զեսցին սադրողին պատրաստու-
թիւնք · արձակեսցին տոռունք տա
գնապողին : Այլայլեսցին սուտ
կերպարանք կեղծաւորին · սաստա
կեսցին խորոխտակինցն խիստ յար
ձակմունք · ցրուեսցին կցորդու-
թիւնք կերչացն · բաժանեսցին ա-
զինք աւազակացն · քայքայեսցին
բոյլք բարբարոսացն · քանդեսցին
ամրոցք ապստամբողացն · արգել

ցի՛ն ամպրոպք յանդգնելոցն . փա
րատեցի՛ն փորձողի՛ն անձրեւք .
Հալեցի՛ եւ ցամքեցի՛ եղեամն ա-
ղանդաւորի՛ն ։ Խորտակեցի՛ եղ-
ջեւր գոռողի՛ն . մանրեցի՛ն ամբառ
նալի՛ք դիւօշիցն կերպարանաց .
փշրեցի՛ն ամբարհաւաճութի՛ք
հպարտացելոցն . նահնջեցի՛ն դի
մեցմունք ճակատելոցն . քակես
ցի՛ն միաբանութի՛ք զօրացն բելիա
րայ , թէ անմարմինք եւ թէ մարմնա
ւորք , փախիցե՛ն ընդ նոյն ճան-
ապարհ ՚ի մի՛ շաւղաց հետոց՝ յեօ
թն ապականս , ՚ի դուռն խնձ փոր
եալ՝ խնքեանք ընկձեցի՛ն ։ Յե-

զանակեսցին ձմերունք ձանձրա-
ցուցչին . հատցի կապն կցորդուն՝
մշտաջին աւազակին . նողկացի մի
տացս կայից՝ հմբոյր շողոքորթին .
ընդ միջեալ մեկնեսցին՝ նետաձր-
գութիւնք նեղչին . կացցէ 'ի սա-
սանձմն՝ նաւ խարդախողին . խլես
ցին յարմատոց անտի՝ տամունք
խածանողին :

4 Վասն փայտիդ օրհնութեան
կենաց , յորում պրկեցար ա̃ծդ ա-
նըմբռնելի . յիշատակաւ բևեռա
ցդ , որով 'ի գործի մահուն մած-
ուցար՝ արարիչդ երկնի և երկրի .
արեամբդ տ̃րունականաւ , որով

զմխաշապն, մեծ կարթիւ՞ ածեալ որսացալ. լեղւոյն դառնութ՟, զոր արբեալ՝ զդեղատուութիւն կորուսչին արտաքս հեղեր. պատմաբանութ՟ ըղձական ճառիւք կրեցն սարսափելեաց, որով գլըբութիւն հակառակողին ըմբերանեալ ամաչեցուցեր. անուամբդ անհասականաւ ամիւ անթարգմանելւոյդ, յորմէ զօղին և զաստապարտին սոսկցեալ սաստիկ սարսափմամբ՝ բընութիւնք ա՟ Երևութից և աներևութից, եղեցին այս ա՟մ պարգևք շնորհաց՝ խոստովանելոյս՝ ի պաշտպանութիւն, ՝ի բժշկութի

և ՚ի քաւթի ։ Եւ մահաբեր դառ-
նաթոյն օձին, և որ ՚ի նմա ազդեց
տիեզերադաւ չարութիւն, ՚ի սատա
կումն եղիցի նորին ․ նոյնինքն ՚ի կո
րուստ և յանբժշկական հարուած
տանջանացն սովաւ մատնեսցի, կա
պեսցի և ըմբռնեսցի ։ Եղիցի ողոր
մութիւն ստեղծողիդ ընդ իս, և շունչ
ոգւոյս իմ ընդ քեզ անբաժանօրէն
կապաւ միացեալ ՚ի մի ։
5 Եւ որ ոք ընթերցցի զայս աղե-
րս ձայնի՝ մաղթանաց գոչման՝ ա-
ղօթից հայցման, ծերոյ և տղայոյ,
կուսի և երիտասարդի, և եթէ յա-
ղախնաց՝ ոք պաղատեսցի ինձ սի-

բոքար, հաւատարապէս անաչա-
ռուք ընկալցին 'ի քէն մասն երա-
նուն՝ պարտուց ազատուն, հաս-
տեալ վերստին յանարատութիւն
նորոգ մաքրուն, նկարեալ դարձ-
եալ զքոյդ կերպարան անփոփոխ
ելի ։ Ո՛հ սխրապէս՝ հրճնարաւոր
զօրեղ անպատում անհաս անիմա-
նալի, տեսցես սատանոր 'ի հառա-
չանս կողկողանաց այսր հեծութ,
որ 'ի բոլորից շրթանց ընծայեալ
քեզ մատուցանի, վն հօր քոյ
երկնաւորի և բարերարի, և հոգ-
ւոյդ սոյն փառակցի և կենդանա-
տուի. ածածնիդ բարեխօսութբ,

և խնդրուածովք իմ սրբ: Օ՜վ դու ստեղծեր զիմ. և՛ ի քէն եղէն ամենայնք. և դու տիրես իմի. և քեզ փառք յամենեցունց՝ մեզ յիս-կութէ անժամանակ երրորդու-թեանդ, զուգակցապէս փառա-ւորեալ յանբաւս, և յաւիտենից յաւիտեանս. ամէն և լիցի պահա-պան ծառայիս ույ:

'Ի խորոց սրտից խօսք՝ ընդ Այ̅:

ԲԱՆ. ՂԵ:

I Արեգակն արդար. ճառագայթ օրհնեալ. լուսոյկերպարան. փափագ անձկութե՛ն. բարձրեալ անքննին. զօրեղ անպատում. բարւոյ բերկրութի̅. յուսոյ տեսութ̅ի. գովեալ երկնաւոր. թագաւոր փառաց. ք̅ս արարիչ. խոստովանեալ կեանք: Եւ արդ՝ զթերաւ̅ի փոխանակ բազմախառն ձայնի եղկելոյս՝ ամենազօրդ բանիւ լցեալ մատուսցես յերկինս համարձակութե̅ հօր քում բարձրելոյ: Որ վասն իմ՛ 'ի փորձ

եկիր անիծից, կերպարանել զիմ
նմանութի՝ ամենեւին կենաց օրհ
նութի, վերնոց և ներքնոց բարե-
խնամօղ տեսուչ համայնից։ Օ՜ն
թէ յինձն առեր մեռանել վս իմ
ած և տէրդ բոլորեցուն, որ չափ
հաճեսցիս առաւել և այժմ վը-
տանգաւորս կլեց կրեկցել, ըիմ
պարտաւորիս միշտ աղօթելով
աղաչեցաւ մարմնոյդ առելոյ 'ի
մէնջ՝ առ հիմապատիւդ քո հայր։
2 Նչւ վասն արենդ պատուակա-
նի միշտ մատուցելոյ 'ի հաճութի
կամաց առաքչեդ՝ բարձցեն վտա-
նգք մեղուցել դատապարտելոյս.

թողցին պարտիքն . ապաքինեցի
ամօթն . մոռացցին պատկուռքն .
բարեգործեցին դատաւորքն . մի
բացի լալն . հանդարտեցէ կըռ
ճումն ատամանցն . սպառեցին
ողբքն . հատցին արտասուքն . մեր
ժեցին սուքն . հալածեցին խաւա
րն . վառնեցին հուրն սատկուն .
հերքեցին տանջանարանքն բա-
դմօրինակք :

3 Նկեցին դժուժիւնք կմօղէդ
և պարգևողէդ կենաց ամենից .
ծագեցի լոյսդ . արադեցէ փըռ-
կուժիւնդ . հասցէ օգնուժւնդ .
ժամանեցէ այցելուժիւնդ . կան

խեսցէ ցողդ ողորմութեան , յա-
ռաեսցէ արբուսցէ զանդաստա-
նս պապաքեալ՝ անկեալ ոսկերացս
թշուառութեամբ 'ի վիհն մա-
հու . ծաղկեցուսցէ պտղաբերեսցէ
բաժակդ երկնաւոր արեան կենա
բարարիդ՝ զերկիրս խնամեալ ա-
ւուրն լուսոյ , որ անծախապէս
միշտ պատարագի յիշատակ կենաց
փրկութեան հոգւոց ննջեցելոց :
Ով ամիւ մահացեալ հոգիս մա
րմնովս մեղաց՝ շնորհօք քո՝ գը-
թած , 'ի քեզ զօրացեալ քեւ նորո-
գեցայց , ղառեալ 'ի մեղաց անմահ
կենդանուք 'ի յարութեանն ար-

դարոց , հօր քում օրհնեցեալ ։ Ընդ որում քեզ փառք, և հոգւոյդ սբյ բարերարութիւն՝ վայելչական գոհութիւն, այժմ և միշտ և յաւիտեանս յաւիտենից . ամէն ։

Գոհաբանութիւն առ երկնիս . Հ՟Ր ։

Գոհանամք զքէն՝ ո՛վ ամենասբ երրորդութիւն հայր և որդի և Հոգիդ Սբ, որ ասացեր արասցուք մարդ ըստ պատկերի մերում, և առեր հող յերկրէ, և փչեմամբ օրհնեալ շնչոյ քո՝ գոյացու

ցեր զմարդն ադամ. վասն որոյ օր
հնեմք զմեծութի քո: Գոհանամք
զքէն տէր, որ զմարդն ադամ զար
դարեցեր եօթնարփեան շնորհօք,
և երկոտասան փառօք. վասն որոյ
օրհնեմք զշնորհս քո: Գոհանամք
զքէն տէր, որ'ի դրախտն եդեմ
եդեր զադամ անճառելի խնդութ,
և հիահրաշ խնդութ. վասն որոյ
օրհնեմք զարարչութի քո: Գոհա-
նամք զքէն տէր, որ յետ պատրե-
լոյն ադամայ՝ յարդելայոս անուն
օձէն, և արտաքսելոյն'ի դրխտէն,
որով'ի դժոխս գրաւեցաւ, ազա-
տեցեր. վասն որոյ օրհնեմք զփրկ

կուի̃ քո ։ Գոհանամք զքէն տէր, որ առաքեցեր զանդրանիկն քո՝ զմիածին բանն որ վասն մերոյ փրկ կութեան խաչեցաւ, թաղեցաւ, յարեաւ, համբարձաւ. վն̃ որոյ օրհնեմք զմեծ մարդասիրուի̃ քո ։ Գոհանամք զքէն տէր, որ զսուրբ մարմին և զսուրբ արիւն նորա՝ պարգևեցեր մեզ կերակուր հոգ- ւոյ, և կենդանացուցիչ. վասն որ ոյ օրհնեմք զպարգևս քո ։ Գոհա նամք զքէն տէր, որ զմկրտութի̃ ուսուցեր 'ի յորդանանէ, և կոչե- ցեր 'ի խաւարէ 'ի լոյս և ետուր զոր դեգրութիւնն վերին. վասն որոյ

օրհնեմք զշնորհաբաշխութի̃ քո ։
Գոհանամք զքէն տէր, որ. Է. խոր
հուրդ եկեղեցւոյ կազմեցաւ 'ի
քոյին շնորհէ ; և խոստովանութ̃
թողութիւն շնորհեցեր. վասն ո-
րոյ օրհնեմք զառատապարգև զգ
թութիւն քո ։ Գոհանամք զքէն
տէր, որ անձրև և ցօղ տաս երկրի,
և բուսանի հաց և հանդերձ, և ա̃մ
մսեղեաց կերակուր. վասն որոյ օր
հնեմք զբազմաբաշխ ողորմութի̃
քո ։ Գոհանամք զքէն տէր, որ
տաս յաջողութիւն վաստակոց մե
րոց, և զշնորհս արուեստաւորաց.
վասն որոյ օրհնեմք զազմիրուեստ

տուչութիւն քո: Գոհանամք ըզ-
քէն տէր, որ միշտ քաղցրութ՟
նայիս յարարածս քո, և օր ըստ
օրէ շնորհես զբազմազեղ ողորմու-
թիւն քո՝. վասն որոյ օրհնեմք զան-
չափ գթութիւն քո: Գոհանամք
զքէն տէր, որ մեղաւորաց և զղջա-
ցելոց թողութիւն շնորհես, նե-
րես, և ոչ եղծանես. վասն որոյ օր-
հնեմք զանյիշաչարութիւն քո:
Գոանամք զքէն տէր, որ զեղա-
նակս տարւոյն, ամառն և զձմե-
ռն, աշունն և զգարունն, արարեր
ըստ բնութեան մերում. վասն
որոյ օրհնեմք զարարչագործու-

թիւն քո ։ Գոհանամք զքէն տէր, որ յայսմ ամի և՛ս ապրեցուցեր ըզ-մեզ՝ անվրդով, անահ, և անկաս կած. վասն որոյ օրհնեմք զտէրու թիւն քո ։ Գոհանամք զքէն տէր, որ զմեզ 'ի մահտարաժամէ, և յա՟մ պատահարաց պահեցեր. վասն որոյ օրհնեմք զպահպանութիւն քո ։ Գոհանամք զքէն տէր, որ 'ի հրկիզութ՟է, 'ի հեղեղէ, 'ի շարժէ, 'ի կայծակէ, 'ի խորշակէ, և'ի սա-տակմանէ ապրեցուցեր. վասն ո-րոյ օրհնեմք զապաւինութ՟ի քո ։ Գոհանամք զքէն տէր, որ օրհնե ցեր 'ի լիաւն ձիթենեաց զկաթու

ղիկոսունս, զպատրիարգունս, և
զեպիսկոպոսունս. որ ճրագ և լոյս
եղեն աշխարհի: վասն որոյ օրհ
նեմք զշնորհաբաշխութիւն քո:
Գոհանամք զքէն տէր, որ քահա
նայութիւն ընծեռեցեր ադամենս
բնութեն՝ որ հրեշտակացեր կարգ,
յաղագս թողութեան մեղաց
յանցանաց մերոց. վաս որոյ օր-
հնեմք զփրկութիւն քո: Գոհա-
նամք զքէն տէր, որ զսարկաւա-
գունս, զտխադոյս, զջահընկալս
սահմանեցեր. վասն որոյ օրհնեմք
զլուսաւորութիւն քո: Գոհա-
նամք զքէն տէր, որ զքանաւոր

հոտ՝ զժողովուրդս քո, ընկալեալ
ունիս ՚ի ծոցս քո, և որպ՟ս զտապ՟նն
Նոյեան ապաստես ՚ի հեղձմանէ մե-
ղաց՝ . վ՟յ օրհնեմք զզ՟րմնահրաշ
զգթութ՟ն քո ։ Գոհանամք զքէն
տէր՝, որ զմեղուցեալ ժողովուրդն՝
ոչ պատժես ՚ի տանջում քաւարա-
նի, այլ զդարձումն նկատես . վ՟յ
օրհնեմք զերկյնամտութիւն քո ։
Եւ վասն մեծի և բարձու ողոր-
մութեան քո, խոնարհեցո տէր
զունկն քո ՚ի ժամուս յայսմիկ և
տուր մեզ յերկնից ՚ի սրբութ՟էդ՝
շնորհ, ձիր, ողորմ՟ի . քաղցրու՟ի,
կարողու՟ի, մեղց թողու՟ի, առա-

տուն՟, փարթամուն՟, աշխարհիս
խաղաղուն՟. խնդուն՟, լուսաւորուն՟:
հաւատ, յոյս, սէր. մաքրուն՟, ա-
ռաքինուն՟, բարեաց լրուն՟. հան-
դարտութ՟ի, անդորրուն՟, ըղձո-
նուն՟. հաշտուն՟, և Օրհնեալ Եր-
քայուն՟: Եւ քեզ ընդ որդւոյ. և
ընդ սուրբ հոգւոյդ վայելէ փառք
և պատիւ յաւիտենս. Ամէն:

ԿԱԽՃԱՆ

ՄԱՏԵՆԱԴԱՐԱՆ

Ժամերը գնա
կծրողը սաղ
սիրելին կարգմոր
սրտի ամենայն
գրել եմ ես

կամեցողներին
գրել սրա.

1812 թն դեկտեմբերն
[illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible]
28 թն [illegible] [illegible]
52 թն [illegible] [illegible]
58 թն [illegible] [illegible] [illegible]
60 թն [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
61 թն յանվարի 18 [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible]
62 թն ~~[illegible]~~ [illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible] 10 [illegible]

[illegible]

11 [illegible]

[illegible]

8